

d) YAPILAN İŞLEMLERİN UNSUR VE RİSKLERİ

İşlem yapmaya başlamadan önce çalışmayı düşündüğünüz kuruluşun yapmak istediğiniz sermaye piyasası işlemlerine ilişkin yetkisi olup olmadığını kontrol ediniz. Sermaye piyasası işlemleri konusunda yetkili olan banka ve sermaye piyasası aracı kurumlarını www.spk.gov.tr veya www.tspb.org.tr web sitelerinden öğrenebilirsiniz. Sermaye piyasalarında yapacağınız işlemler sonucunda kar elde edebileceğiniz gibi zarar riskiniz de bulunmaktadır. Bu nedenle, işlem yapmaya karar vermeden önce, piyasada karşılaşılabileceğiniz riskleri anlamanız, mali durumunuzu ve kısıtlarınızı dikkate alarak karar vermeniz gerekmektedir. Bu amaçla, III-39.1 sayılı “Yatırım Kuruluşlarının Kuruluş ve Faaliyet Esasları Hakkında Tebliğ”in 25 inci maddesinde öngörüldüğü üzere “Yatırım Hizmet ve Faaliyetleri Genel Risk Bildirim Formu”nda yer alan aşağıdaki hususları anlamanız gerekmektedir. Aşağıdaki sermaye piyasası işlemleri risk bildirim formu, müşteriye genel olarak mevcut riskler hakkında bilgilendirmeyi amaçlamakta olup, sermaye piyasası araçlarının alım satımından ve uygulamadan kaynaklanabilecek tüm riskleri kapsamayabilir. Dolayısıyla tasarruflarınızı bu tip yatırımlara yönlendirmeden önce dikkatli bir şekilde araştırma yapmalısınız. A-

A-YATIRIM HİZMET VE FAALİYETLERİ GENEL RİSK BİLDİRİM FORMU

İşlem yapacağınız yatırım kuruluşu ile imzalanacak “Çerçeve Sözleşme ”de belirtilen hususlara ek olarak, aşağıdaki hususları anlamanız çok önemlidir. 1. Yatırım kuruluşu nezdinde açtıracağınız hesap ve bu hesap üzerinden gerçekleştirilecek tüm işlemler için Sermaye Piyasası Kurulu, borsalar ve takas merkezleri tarafından çıkartılan ilgili her türlü mevzuat ve benzeri tüm idari düzenleme hükümleri uygulanacaktır. 2. Sermaye piyasası işlemleri çeşitli oranlarda risklere tabidir. Piyasada oluşacak fiyat hareketleri sonucunda yatırım kuruluşuna yatırdığınız paranın tümünü kaybedebileceğiniz gibi, kayıplarınız yapacağınız işlemin türüne göre yatırdığınız para tutarını dahi aşabilecektir. 3. Kredili işlem veya açığa satış gibi işlemlerde kaldıraç etkisi nedeniyle, düşük özkaynakla işlem yapmanın piyasada lehe çalışabileceği gibi aleyhe de çalışabileceği ve bu anlamda kaldıraç etkisinin tarafınıza yüksek kazançlar sağlayabileceği gibi zararlara da yol açabileceği ihtimali göz önünde bulundurulmalıdır. 4. Yatırım kuruluşunun piyasalarda yapacağınız işlemlere ilişkin tarafınıza aktaracağı bilgiler ve yapacağı tavsiyelerin eksik ve doğrulanmaya muhtaç olabileceği tarafınızca dikkate alınmalıdır. 5. Sermaye piyasası araçlarının alım satımına ilişkin olarak yatırım kuruluşunun yetkili personelince yapılacak teknik ve temel analizin kişiden kişiye farklılık arz edebileceği ve bu analizlerde yapılan öngörülerin kesin olarak gerçekleşmeme olasılığının bulunduğu dikkate alınmalıdır. 6. Yabancı para cinsinden yapılan işlemlerde, yukarıda sayılan risklere ek olarak kur riskinin olduğunu, kur dalgalanmaları nedeniyle Türk Lirası bazında değer kaybı olabileceği, devletlerin yabancı sermaye ve döviz hareketlerini kısıtlayabileceği, ek ve/veya yeni vergiler getirebileceği, alım satım işlemlerinin zamanında gerçekleşmeyebileceği bilinmelidir. 7. İşlemlerinize başlamadan önce, yatırım kuruluşunuzdan yükümlü olacağınız bütün komisyon ve diğer muamele ücretleri konusunda teyit almalısınız. Eğer ücretler parasal olarak ifade edilmemişse, ücretlerin parasal olarak size nasıl yansıtacağı ile ilgili anlaşılır örnekler içeren yazılı bir açıklama talep etmelisiniz.

SERMAYE PİYASASI ARAÇLARI ÜRÜN BAZLI RİSK BİLDİRİM FORMU

AMAÇ:

Bu form, III-39.1 sayılı Sermaye Piyasası Kurulu (SPK) tebliğ kapsamında alınan GENEL RİSK BİLDİRİM FORMU'na ilave olarak düzenlenmiştir. Banka/Aracı Kurum olarak alım satımına aracılık edilecek Borçlanma Araçları, Pay, Borsa Yatırım Fonu, Varant, Sertifika ve Rüçhan Hakkı Kuponları ve SPK tarafından Pay Benzeri kıymet olarak kabul edilebilecek diğer sermaye piyasası araçları, Yatırım Fonları, Borsa İstanbul Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası ve Yurtdışı Türev Araç işlemleri, Tezgahestü Türev Ürünleri, Kaldıraçlı Alım Satım İşlemleri ile ilgili riskleri müşteriye bildirmeyi hedeflemektedir.

Sermaye Piyasası Aracı alım satım işlemleri sonucunda kar elde edilebileceği gibi zarar riski de bulunmaktadır. Bu nedenle müşteri, işlem yapmaya karar vermeden önce, bu işlemler kapsamında karşılaşılabileceği riskleri anlamalı, mali durumunu ve kısıtları dikkate alarak karar vermelidir.

Müşterinin, Banka/Aracı Kurum nezdinde açtıracağı hesap ve bu hesap üzerinden gerçekleştirilecek tüm Sermaye Piyasası Aracı alım satım işlemleri Sermaye Piyasası Kurulu'na çıkartılan ilgili her türlü mevzuat ve benzeri tüm idari düzenleme hükümlerine tabidir.

TANIMLAR:

Anlaşma: (Türev Araçlara ilişkin olarak) Müşterinin karşı tarafla akdetmiş olduğu her bir işlemidir.

Başlangıç Teminatı: Pozisyon açılırken Takasbank'a yatırılması zorunlu olan tutardır. VİOP'ta uygulanacak teminatlandırma metodu olan SPAN (Standard Portfolio Analysis of Risk), portföy riski bazında, takas kurumu ve müşteri detayında gerekli teminatı hesaplayan bir sistemdir.

Borçlanma Araçları Piyasası: Borçlanma araçlarının işlem gördüğü Borsa İstanbul A.Ş. nezdinde kurulmuş olan piyasadır.

Borçlanma Araçları veya Menkul Kıymetleştirilmiş Varlık ve Gelirlere Dayalı Borçlanma Araçları: İhraççıların Sermaye Piyasası Mevzuatı hükümlerine göre borçlu sıfatıyla düzenleyerek ihraç ettikleri tahvilleri, paya dönüştürülebilir tahvilleri, değiştirilebilir tahvilleri, bonoları, kıymetli maden bonolarını ve Sermaye Piyasası Mevzuatı çerçevesinde niteliği itibari ile borçlanma aracı olduğu Kurulca kabul edilecek sermaye piyasası araçlarıdır.

Borsa (Borsa İstanbul): Pay senetleri, varantlar, sertifikalar, tahviller, vadeli işlem sözleşmeleri, opsiyonlar, uluslararası sermaye piyasası araçları, kıymetli madenler ve Kurulca uygun görülen diğer sözleşmelerin, belgelerin ve kıymetlerin işlem gördüğü borsadır.

Borsa Yatırım Fonları: Borsa Yatırım Fonları (BYF), bir endeksi baz alan, baz aldığı endeksin performansını yatırımcılara yansıtmayı amaçlayan ve payları borsalarda işlem gören yatırım fonlarıdır. BYF'ler, baz aldıkları endekste ki payları ya da diğer enstrümanların (altın, tahvil, döviz vb.) getirisini yansıtmakta ve riskini taşımaktadır.

Dayanak Varlık: Tarafların alıp sattığı vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerinin hangi varlıkla ilgili olduğunun ifadesidir. (faiz, hisse senedi endeksi, döviz, vb.)

Döviz: Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkındaki 32 Sayılı Karar uyarınca konvertibl olarak kabul edilen yabancı ülke paralarıdır.

Faiz Ödeme Tarihi: Faiz Swap'ı ya da tarafların en az biri için faiz ödeme yükümlülüğü getiren herhangi bir Türev İşlem için faiz ödemekle yükümlü olan Tarafın İşlem Talimatı'nda yer alan bilgiler çerçevesinde hesaplanacak olan faiz tutarını ödeyeceği tarihi ifade eder.

Fiziki Uzlaşma: İşlem Talimatına konu dayanak varlığın vade sonunda Taraflar arasında el değiştirdiği Anlaşma ifa yöntemidir.

Fon: Katılma payları bir semsiye fona bağlı olarak ihraç edilen yatırım fonunu,

Fon izahnamesi / izahname: Fonun özelliklerine ve buna bağlı hak ve risklere ilişkin olarak yatırımcıların bilinçli bir değerlendirme yapmasını sağlayacak nitelikteki tüm bilgileri içeren kamuyu aydınlatma belgesini,

Fon Kurucu: Portföy yönetim şirketini ifade eder.

FOREX (Kaldıraçlı Alım Satım İşlemleri) : İngilizce "Foreign Exchange" kelimelerinin kısaltması olan Forex (FX) yani Uluslararası Para Piyasası, ülkelerin para birimlerine olan arz ve talebe göre oluşan fiyatlar sayesinde spot olarak değişime tabi tutulduğu ve genelde kaldıraç içeren tezgahestü (OTC) bir finans piyasasıdır. Daha anlaşılır bir ifade ile Forex, bir ülkenin para birimi karşılığında başka bir ülke parasının ya da petrol, altın gibi emtiaların alımı ya da satımıdır.

Kaldıraçlı alım satım işlemi yatırılan teminat tutarı karşılığında, her türlü döviz, mal, kıymetli maden ve Kurulca belirlenecek diğer varlıkların kaldıraçlı olarak elektronik ortamda alım satımı işlemlerini ifade eder.

Fark Sözleşmesi (CFD Contract For Difference) Yatırılan belli bir teminat tutarı karşılığında, Müşteri ile fark sözleşmesi sağlayıcısı arasında yapılan, açılış ile kapanış fiyatı arasındaki farkın mevcut pozisyonun yönüne göre nakit olarak hesaba yansıtıldığı, dayanak varlığa sahip olunmayan ve kaldıraçlı işlem yapma olanağı bulunan finansal sözleşmeyi ifade eder.

CFD İşlemi: Organize bir piyasada işlem gören ekonomik ve finansal göstergelerin, sermaye piyasası araçlarının, malın, kıymetli madenlerin ve dövizin, işlem gördüğü piyasada oluşan fiyatlarına dayalı olarak belirli bir kaldıraç oranı üzerinden tezgahüstü piyasada alım satım işlemidir.

Hedef Fiyat (Strike): Opsiyon işlemlerinde Opsiyonu Alan Taraf'ın opsiyon hakkını kullanması halinde Opsiyona konu İşlemin gerçekleştireceği veya nakdi uzlaşma söz konusu ise vadede oluşan piyasa fiyatına ya da İşlem Talimatı'nda varsa belirtilen diğer bir yöntemle göre hesaplanan referans fiyata göre Opsiyon Alan Taraf lehine oluşabilecek brüt karın hesaplanmasında kullanılacak ve İşlem Talimatında belirtilecek olan fiyattır.

İhraççı (Borçlanma Aracında): Borçlanma araçlarını ihraç eden, ihraç etmek üzere Kurula başvuruda bulunan veya borçlanma araçları halka arz edilen tüzel kişilerdir.

İhraççı Şirket: Pay ve Pay Benzeri Diğer Kıymetleri ihraç eden anonim şirketlerdir.

İstanbul Takas ve Saklama Bankası (Takasbank): Borsa İstanbul'da yapılan tüm alım-satım işlemlerinin takası, (alış işlemlerinde paranın ödenip sermaye piyasası aracının teslim alınması; satış işlemlerinde sermaye piyasası aracının teslim edilip paranın alınması) Takasbank tarafından gerçekleştirilmektedir. Takasbank, üyelerine çeşitli bankacılık hizmetleri de sunar.

İşgünü: Banka/Aracı Kurum; Ulusal Bayram, hafta tatili ve genel tatil günlerinde ve Bankalar Birliği/Türkiye Sermaye Piyasası Birliği'nin kabul edeceği diğer günlerde kapalı olacaktır ve Banka/Aracı Kurum ile olan ilişkilerde bu günler iş günü sayılmaz. Müşteri, ayrıca yurt dışındaki tatil günlerini de göz önüne alacağını, bu günlerde pozisyonu ile ilgili işlem yapılamayacağını kabul eder.

İşlem Talimatı (ya da "Talimat"): Müşteri tarafından yapılmak istenilen işlemin içeriğini teyid eden ve İşlem koşullarını belirten bilgi formudur.

İşlem Tarihi: İşbu Sözleşme hükümleri çerçevesinde gerçekleştirilen her bir İşlem için Banka/Aracı Kurum tarafından düzenlenen İşlem Talimatı'nda belirtilen tarihtir.

Kaldıraç oranı; Kaldıraçlı işlemlerde işlem yapmak için yatırılan teminat tutarı karşılığında alınabilecek pozisyon tutarını gösteren orandır. Kurul gerekli gördüğü hallerde bu oranı değiştirme ve varlık bazında kaldıraç oranı belirleme yetkisini haizdir. Kaldıraçlı işlemlerde müşterilere uygulanacak kaldıraç oranı 100:1'i aşmamak kaydıyla imzalanacak çerçeve sözleşmede serbestçe belirlenir.

Kaldıraçlı İşlemlerde Teminat; DenizYatırım tarafından sadece Amerikan Doları teminat olarak kabul edilmektedir.

Kamu Borçlanma Senetleri: Hazine Müsteşarlığı tarafından yurt içinde veya yurtdışında ihraç edilen borçlanma senetlerini ifade etmektedir. Hazine Bonosu, Devlet Tahvili, TCMB Likidite Senetleri, Eurobond, Gelir Ortaklığı Senetleri ve Gelire Endeksli Senetler, kamu borçlanma senedi niteliğindedir.

Kanun: 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununu ifade eder.

KAP: Kamuyu Aydınlatma Platformu'dur.

Katılma Payı: Yatırımcının fon portföyüne ortak olmasını sağlayan belgedir. Katılma payı sahiplerinin fon yönetimine katılma hakları yoktur. Katılma payları MKK bünyesinde yatırımcılar adına kaydi olarak izlenmektedir.

Kısa Pozisyon (Opsiyon Sözleşmelerinde):

1. Alım opsiyonunda, sözleşmenin vadesinde veya vadeye kadar olan süre içinde sözleşmeye konu teşkil eden varlığı, sözleşmede belirtilen fiyattan ve belirlenen miktardan satma ya da nakdi uzlaşmayı sağlama yükümlülüğünü,
2. Satım opsiyonunda, sözleşmenin vadesinde veya vadeye kadar olan süre içinde sözleşmeye konu teşkil eden varlığı, sözleşmede belirtilen fiyattan ve belirtilen miktardan satın alma ya da nakdi uzlaşmayı sağlama yükümlülüğünü ifade eder.

Kısa Pozisyon (Vadeli İşlem Sözleşmelerinde): Sözleşmenin vadesi geldiğinde sözleşmeye konu teşkil eden varlığı sözleşmede belirtilen fiyattan ve belirtilen miktardan satma ya da nakdi uzlaşmayı sağlama yükümlülüğünü ifade eder.

Kredi Limiti: Banka/Aracı Kurum tarafından kendi inisiyatifi dahilinde uygun görülme kaydı ile Müşteri'ye kullandırılmasına karar verilen limittir.

Kullanım Fiyatı: Opsiyon sözleşmelerinde, sözleşmeye konu olan varlığın alım veya satım hakkının vade süresince veya vade sonunda kullanılabileceği fiyatı ifade eder.

Merkezi Kayıt Kuruluşu (MKK): Sermaye piyasası araçlarının kaydileştirilmesine ilişkin işlemleri gerçekleştirmek, kaydileştirilen bu araçları ve bunlara bağlı hakları, elektronik ortamda, üyeler ve hak sahipleri itibarıyla kayden izlemek, merkezî saklamasını yapmak ve Kurul tarafından sermaye piyasası mevzuatı çerçevesinde verilen diğer görevleri yerine getirmek üzere kurulmuş bulunan özel hukuk tüzel kişiliğini haiz Merkezî Kayıt Kuruluşu Anonim Şirkettir.

Merkezi Karşı Taraf (MKT): Alıcıya karşı satıcı, satıcıya karşı da alıcı rolünü üstlenerek takasın tamamlanmasını taahhüt eden merkezi takas kuruluşudur.

Nakdi Uzlaşma: İşlem Talimatına konu dayanak varlığın teslimi yerine, İşlem talimatındaki fiyat ile spot fiyatı arasındaki farkın hesaplanarak kalan tutarın ödenmesi işlemidir.

Opsiyon: Opsiyon sözleşmeleri, opsiyonu alan tarafa belirli bir vadede (Avrupa tipi Opsiyon) veya belirli bir vadeye kadar (Amerikan tipi Opsiyon) , önceden belirlenen fiyat, miktar ve nitelikte dayanak varlığı alma (Call Opsiyon) veya satma (Put Opsiyon) hakkı veren, satan tarafı ise sözleşmeye dayanak varlığı almaya veya satmaya yükümlü kılan sözleşmelerdir. Opsiyon sözleşmeleri hakkında detaylı bilgi www.borsaistanbul.com adresinde mevcuttur.

Opsiyon Bitiş Tarihi ve Saati: İşlem Talimatı'nda belirtilen, Opsiyon Alan Taraf'ın Müşteri olması durumunda Opsiyon hakkını kullanacağını Banka/Aracı Kuruma'a bildirilebileceği son tarih ve zamandır.

Opsiyon Prim Ödeme Tarihi: Opsiyon Primi'nin ödeneceği tarihtir. (İşlem Talimatı'nda Prim Ödeme Tarihi belirtilmediği durumda, Opsiyon Primi'nin ödeneceği tarih İşlem Tarihi'dir.)

Opsiyonu Alan Taraf: Opsiyonu kullanma hakkını Opsiyon Primini ödeyerek alan gerçek ya da tüzel kişidir.

Opsiyonu Satan Taraf: Opsiyonu Opsiyon Primi karşılığında Opsiyonu Alan Taraf'a satan gerçek ya da tüzel kişidir.

Özel Sektör Borçlanma Senetleri: Özel sektör şirketleri tarafından ihraç edilen borçlanma senetlerini ifade etmektedir. Tahviller, paya dönüştürülebilir tahviller, değiştirilebilir tahviller, bonolar, kıymetli maden bonoları ve Sermaye Piyasası Mevzuatı çerçevesinde niteliği itibari ile borçlanma aracı olduğu Kurulca kabul edilecek sermaye piyasası araçlarıdır.

Paylar: Ortaklığın sermayesini temsil eden ve sahibine ortaklık hakkı veren menkul kıymetlerdir.

Portföy: Yatırım fonunun yatırım yaptığı sermaye piyasası araçları (hisse senedi, tahvil, bono, ters repo, vb.) ve altın gibi kıymetli madenlerin bütününe ifade etmektedir.

Portföy Yönetimi: Mevzuatın ve içtüzüğün izin verdiği sınırlar dahilinde, portföye varlık (hisse senedi, tahvil ve bono gibi yatırım araçları) alınıp satılması ve bu varlıkların getirilerinin (faiz ve kar payı gibi) tahsil edilmesi faaliyetleridir.

Pozisyon Limitleri: Her bir sözleşme, hesap ve/veya Borsa üyesi bazında, tüm teslimat vadelerinde toplam olarak veya aynı sözleşme türü bazında çeşitli teslimat vadelerinde ara toplam olarak sahip olunabilecek azami pozisyonu ifade eder.

Repo/ Ters Repo: Repo herhangi bir sabit getirili menkul kıymetin, belli bir süre sonunda önceden tespit edilmiş şartlarla geri alma taahhüdünde bulunarak satılmasıdır. Menkul kıymeti geri satmak üzere alan taraf da reverse (ters) repo yapmış olur.

Seans saatleri: Borsa İstanbul'daki piyasa işlem saatleri bilgisine şu web adresten ulaşılabilir, <http://www.borsaistanbul.com/urunler-ve-piyasalar/islem-saatleri> .

Sertifikalar: Sertifika, ihraççıyı yatırımcıya karşı mali yükümlülük altına sokan finansal araçlardır. Sertifika ihracı dolayısıyla elde edilen fonlar ihraççının şahsi mali sorumluluğu altındadır. Bu nedenle ihraççının mali durumu, ödeme kabiliyeti, kredibilitesi gibi faktörlerin yatırım sırasında göz önünde bulundurulması önem arz etmektedir. Sertifika, yatırımcısına önceden belirlenmiş koşulların oluşması durumunda alacak hakkı veren sermaye piyasası aracı niteliğindeki yapılandırılmış finansal ürünlerdir.

Sözleşme: Bu Sözleşme ve birlikte ekli diğer yazılı dokümanlar ile bunların zaman zaman tadil edilebilecek, eklenebilecek veya değiştirilebilecek şekilleridir.

SPK: Sermaye Piyasası Kurulu'dur.

Sürdürme Teminatı: Piyasadaki günlük fiyat hareketleri karşısında güncelleştirilen teminat tutarlarının korunması gereken alt sınırı ifade etmektedir.

Swap: Tarafların, belirli bir zaman dilimi içinde bir varlık ya da yükümlülüğe bağlı olan farklı faiz ödemelerini veya döviz cinsini karşılıklı olarak değiştirdikleri bir takas sözleşmesidir.

Şemsiye fon: Katılma payları tek bir içtüzük kapsamında ihraç edilen tüm fonları kapsayan yatırım fonudur.

Tasfiye: Her bir Anlaşmanın sona erdirilmesi ve pozisyonun kapatılmasıdır.

TEFAS: Türkiye Elektronik Fon Dağıtım Platformu'nu ifade eder.

Teminat Tamamlama Çağrısı: Hesapta bulundurulan toplam teminat, sürdürme teminatı seviyesine veya daha altına düşerse, Takas merkezi tarafından pozisyon taşıyan kişiye, teminat miktarının başlangıç teminatı seviyesine tamamlanması için talepte bulunulur. Bu talep teminat tamamlama çağrısı olarak adlandırılır.

Ters İşlem (Tezgahestü Türev İşlemlerde): Sözleşme tahtında gerçekleştirilmiş bir Türev İşleme ilişkin olarak, söz konusu Türev İşlem ile aynı şartları içeren ancak söz konusu Türev İşlem'in hak ve yükümlülüklerini ters yönlü olarak oluşturmak suretiyle ilk Türev İşlem ile ilgili hak ve yükümlülükleri tamamen veya kısmen sona erdiren yeni bir Türev İşlemdir.

Ters İşlem- Pozisyonu Kapatma: Aynı özelliklere sahip sözleşme bazında olmak kaydıyla, söz konusu sözleşmenin işlem gördüğü piyasadaki son işlem gününe kadar uzun pozisyon karşısında kısa pozisyon, kısa pozisyon karşısında ise uzun pozisyon alınarak pozisyonun tasfiyesini ifade eder.

Türev Araç: Aşağıda sayılan veya Kurulca bu kapsamda olduğu belirlenen diğer türev araçlarıdır:

1. Menkul kıymetleri satın alma veya satma veya birbirleri ile değiştirme hakkı veren türev araçları,
2. Değeri, bir menkul kıymet fiyatına veya getirisine; bir döviz fiyatına veya fiyat değişikliğine; faiz oranına veya orandaki değişikliğe; bir kıymetli maden veya kıymetli taş fiyatına veya fiyat değişikliğine; bir mal fiyatına veya fiyat değişikliğine; Kurulca uygun görülen kurumlarca yayınlanan istatistiklere veya bunlardaki değişikliğe; kredi riski transferi sağlayan, enerji fiyatları ve iklim değişkenleri gibi ölçüm değerleri olan ve bu sayılanlardan oluşturulan bir endeks seviyesine veya seviyedeki değişikliğe bağlı olan türev araçları, bu araçların türevlerini ve sayılan dayanak varlıkları birbirleri ile değiştirme hakkı veren türevleri,
3. Döviz ve kıymetli madenler ile Kurulca belirlenecek diğer varlıklar üzerine yapılacak kaldıraçlı işlemleri.

Türev İşlem: Banka/Aracı Kurum ile Müşteri arasında Türev Araçlar ile gerçekleştirilen vadeli işlemlerdir.

Uzlaşma Fiyatı: Gün sonlarında hesapların güncelleştirilmesinde kullanılmak üzere sözleşme türü bazında Borsa kuralları uyarınca hesaplanan fiyatı ifade eder.

Uzlaşma Tarihi: Opsiyon işlemlerinde opsiyon hakkının kullanılması halinde Tarafların karşılıklı ödemeleri veya takası gerçekleştireceği tarihtir.

Uzun Pozisyon (Opsiyon Sözleşmelerinde):

1. Alım opsiyonunda, sözleşmenin vadesinde veya vadeye kadar olan süre içinde sözleşmeye konu teşkil eden varlığı, sözleşmede belirtilen fiyattan ve belirtilen miktarda satın alma ya da nakdi uzlaşmada bulunma hakkını,
2. Satım opsiyonunda, sözleşmenin vadesinde veya vadeye kadar olan süre içinde sözleşmeye konu teşkil eden varlığı, sözleşmede belirtilen fiyattan ve belirtilen miktardan satma ya da nakdi uzlaşmada bulunma hakkını ifade eder.

Uzun Pozisyon (Vadeli İşlem Sözleşmelerinde): Sözleşmenin vadesi geldiğinde sözleşmeye konu teşkil eden varlığı sözleşmede belirtilen fiyattan ve belirtilen miktarda satın alma ya da nakdi uzlaşmayı sağlama yükümlülüğünü ifade eder.

Vade Tarihi: Opsiyon işlemleri hariç diğer Türev İşlemler için geçerli olmak üzere; İşlem Talimatında belirtilen ve tarafların her bir Türev İşlemden kaynaklanan ödemelerini fiilen gerçekleştireceği veya Tarafların Türev İşlem'den kaynaklanan bütün ödeme yükümlülüklerini gerçekleştirerek İşlem'in sona erdirileceği tarihtir.

Vadeli Alım Satım İşlemi: Belirli bir vadede önceden belirlenen fiyattan standart miktar ve nitelikte Türev Araçların satılması ya da satın alınması yükümlülüğünü düzenleyen ve Sözleşmenin yapılması anında söz konusu varlıkların Taraflar arasında değişimine neden olmayan işlemlerdir.

Vadeli İşlem Sözleşmesi (VİS): Vadeli işlem sözleşmeleri, belirli bir vadede, önceden belirlenen fiyat, miktar ve nitelikte dayanak varlığı alma veya satma yükümlülüğü veren sözleşmelerdir. Vadeli İşlem Sözleşmeleri hakkında detaylı bilgi www.borsaistanbul.com adresinde mevcuttur.

Yatırım Çerçeve Sözleşmesi: Müşteri ile Banka/Aracı Kurum arasındaki yatırım hizmet ve faaliyetine ilişkin hususları genel olarak düzenleyen çerçeve sözleşmedir.

Yatırım Kuruluşu: Kanunun 37nci maddesinin birinci fıkrasındaki yatırım hizmet ve faaliyetlerinden (a), (b), (c), (e) ve (f) bentlerinde yer alanları münhasıran yapmak üzere Kurul tarafından yetkilendirilen yatırım kuruluşudur.

Yatırımcı Bilgi Formu (Yatırım Fonlarında): Fonun yapısını, yatırım stratejisini ve risklerini gösteren özet formudur.

Yatırımcı Tazmin Merkezi (YTM): Yatırım kuruluşlarının, yatırım hizmet ve faaliyetinden kaynaklanan nakit ödeme veya sermaye piyasası araçları teslim yükümlülüklerini yerine getirememeleri hâlinde, Kurulca Kanun çerçevesinde alınan tazmin kararını yerine getirmek amacıyla kurulmuş olan kamu tüzel kişiliğini

ifade eder. 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun 83 üncü maddesinin 2 inci fıkrası uyarınca yatırım kuruluşlarının Yatırımcı Tazmin Merkezine katılması zorunludur. Yatırımcı Tazmin Merkezi'nin tazmin kapsamı hususunda <http://www.ytm.gov.tr/yatirimcibilgilendirme/koruma-kapsami.aspx> web adresinden bilgi alınabilir.

BORÇLANMA ARAÇLARI RİSK BİLDİRİM FORMU

A) İŞLEYİŞ:

Borçlanma Araçları Piyasası'nda Türk lirası ve döviz ödemeli ihraç edilmiş, borçlanma araçları, menkul kıymetleştirilmiş varlık ve gelirlere dayalı borçlanma araçları, TCMB likidite senetleri ve Borsa yönetim Kurulu tarafından işlem görmesine izin verilen diğer sermaye piyasası araçları işlem görürler. İşlemler hafta içi her gün 09:15 – 12:00 ile 13:00 - 14:00'de aynı Gün ve ileri gün valörlü işlemler; 14:00-17:00 arasında ise sadece ileri gün valörlü işlemler yapılır.

B) BORÇLANMA ARAÇLARI İLE İLGİLİ GENEL BİLGİLER:

Borçlanma araçlarına ilişkin olarak sermaye piyasası aracı bazında risk seviyeleri ve hedef kitleye ilişkin bilgiler aşağıda yer almaktadır:

Borçlanma Araçları	Riskler	Faydaları	Uygun Müşteri	Piyasa Koşulları
Hazine Bonosu/ Kuponsuz Devlet Tahvili	Vadeden önce satıldığında, faizler yükselmişse anaparadan zarar etme olasılığı vardır	Sabit getiri elde etme, güvenli yatırım, vadeyi beklemeden satabilme, mevduat faizine göre daha düşük stopaj avantajı, 2.el işlem olanağı	Orta ve uzun vadede yatırım yapmak isteyen, risk almak istemeyen	Olumlu ekonomik beklentilerin olduğu ortam
Kuponlu Devlet Tahvili	Vadeden önce satıldığında, faizler yükselmişse anaparadan zarar etme olasılığı vardır	Uzun dönem sabit getiri elde etme (sabit kuponluda), güvenli yatırım, vadeyi beklemeden satabilme, 2.el işlem olanağı	Uzun vadede yatırım yapmak isteyen, risk almak istemeyen	Olumlu ekonomik beklentilerin olduğu ortam
Eurobond	Faizlerin yükselmesi ile değer kaybederek yatırımcının anaparasından kayıplara neden olabilir; aynı zamanda ihraççı kuruluş, likidite ve kur riski taşımaktadır	Sabit getiri elde etme, güvenli yatırım, vadeyi beklemeden satabilme belirli dönemlerde faiz ödemesi elde, yabancı para cinsinden yatırım yapma, vergi avantajı ve 2.el işlem olanağı	Uzun vadede yatırım yapmak isteyen, risk almak istemeyen, yabancı para cinsinden yatırım yapmak isteyen	Yurtiçi ve yurtdışı piyasalarda beklentilerin olduğu, ülkenin kredibilitésinin arttığı ortam
Özel Sektör Bonosu& Tahvili	Yatırımcılar, vadeden önce satılması kaynaklı ana para ve kur riskine ek olarak, ihraççı kuruluş riskini de almaktadır	Sabit getiri elde etme, güvenli yatırım, vadeyi beklemeden satabilme, 2.el işlem olanağı	Orta ve uzun vadede alternatif araçlara yatırım yapmak ve sabit getiri elde etmek isteyen	Olumlu ekonomik beklentilerin olduğu ortam
Repo/Ters Repo İşlemleri	Repo işlemi yaptığında kurum, yatırımcı adına yatırım miktarı kadar menkul kıymet saklamaktadır. Bu nedenle risk minimumdur.	Piyasa koşullarından etkilenmemek, minimum riskli getiri elde etme.	Risk almak istemeyen, kısa vadeli yatırım yapmak isteyen, piyasa şartlarından etkilenmek istemeyen	Piyasanın görece daha riskli olduğu, faizlerde yukarı yönlü hareketlerin beklendiği, risk alınmak istenmeyen piyasa koşulları

C) İŞLEME İLİŞKİN KOMİSYON, ÜCRET VE VERGİ TUTAR VEYA ORANLARI

BİST Borçlanma Araçları Piyasası kesin alım/satım işlemlerinde müşterilere uygulanacak güncel komisyon oranları DenizBank ve Deniz Yatırım web sitelerinde yer almaktadır.

D) İLGİLİ SERMAYE PİYASASI ARACININ İKİNCİL PİYASASININ OLUP OLMADIĞI

Borçlanma araçları, devlet ve özel sektör şirketleri tarafından ihraç edilmekte olup, ikincil piyasada işlem görürler.

E) BORÇLANMA ARAÇLARI PİYASASINDA KARŞILAŞILABİLECEK RİSKLER

- Borçlanma araçlarının alım satımına ilişkin olarak Borsa'da gerçekleştirilen işlemler riske tabidir. Piyasada oluşacak fiyat hareketi sonucunda Yatırım Kuruluşu'na tevdi edilen menkul kıymetler ve nakit zarara uğrayabilir. Kredili işlem gerçekleştiriliyorsa fiyat hareketleri neticesinde edilen menkul kıymetlerin ve nakdin tamamı kaybedilebileceği gibi, oluşacak zarar yatırılan tutarı dahi aşabilir.
- Borçlanma Araçları Piyasasında işlem gören Menkul Kıymetler, genel ekonomik ve siyasi ortamdaki kaynaklanan fiyat hareketlerinden ve spekülasyon ve manipülasyon niteliğindeki işlemlerden etkilenir.

3. Borçlanma araçlarını ihraç eden özel sektör şirketlerinin mali durumları bozulabilir, iflas edebilir ve şirket malvarlıklarına devlet tarafından el konulabilir.
4. Borsa, SPK ve Borsa düzenlemeleri çerçevesinde borçlanma araçları, borçlanma araçları piyasasında işlem gören İhraççı Şirketlerin işlem sıralarını kapatmaya, yükümlülüklerini yerine getirmeyen Şirketlere ait borçlanma araçlarını sürekli veya geçici olarak Borsa kotundan çıkarmaya yetkilidir.
5. Borçlanma araçları piyasasında gerçekleşen işlemlerde işlemlerin takası aynı gün (T+0), döviz ödemeli kıymetlerin takası ise en az 1 iş günü (T+1) valörlü olarak gerçekleştirilir. Bu süre içinde takas yükümlülüğün yerine getirilmemesi halinde temerrüde düşmüş kabul edilir. Temerrüt halinde DenizBank/Deniz Yatırım herhangi bir ihbar veya ihtarda bulunmaya, süre vermeye, adli veya idari mercilerden izin ya da onay almaya, teminatın açık artırma ya da başka bir yol ile nakde çevrilmesi gibi bir ön şartı yerine getirme yükümlülüğü olmaksızın teminat konusu sermaye piyasası araçlarını, borsa veya teşkilatlanmış diğer piyasalardaki değerlerinden aşağı olmamak üzere satabilir, satım bedelinden alacağını tahsil edebilir veya bu araçları mülkiyetine geçirecek değerini yükümlülüklerden mahsup edebilir.
6. Borçlanma araçları piyasasında işlem gerçekleştirilmek üzere satış emri verildiğinde, bu emri karşılayan emir bulunmaması halinde borçlanma araçlarının emrin verildiği anda satılamaması riski bulunmaktadır. Aynı şekilde alış emri verildiğinde de, bu emri karşılayan emir bulunmaması halinde, emrin verildiği anda alım işlemi gerçekleşmeyebilecektir.
7. Elektronik işlem platformlarında gerçekleştirilecek borçlanma araçları işlemleri kapsamında bilgi işlem altyapısında yaşanması muhtemel olumsuzluklardan kaynaklanan farklı risklere maruz kalınması mümkündür.

F) PİYASA YAPICILIĞI MEKANİZMASI

Borçlanma araçları Piyasasında, T.C. Hazine Müsteşarlığı tarafından Piyasa Yapıcı olarak belirlenen kuruluşlar piyasanın işleyiş kuralları çerçevesinde T.C. Hazine Müsteşarlığı tarafından belirlenen tüm ölçüt ihraçlar için piyasa yapıcı kotasyonu girebilirler.

G) BORÇLANMA ARAÇLARI PİYASASINDA RİSK TAKİBİ

Borçlanma araçları ile ilgili yukarıda ifade edilen, itfa, anapara, likidite ve kur riskleri konusunda borçlanma aracının alım ve satımında aracılık eden yatırım kuruluşunun bir sorumluluğu bulunmamaktadır.

H) YURTDIŞI PİYASALARDA GERÇEKLEŞTİRİLEN İŞLEMLER

Eurobond işlemlerinde, Euroclearing hesaplarına kıymetlere karşılık gelen paranın transferi, muhabir bankalar aracılığı ile yapılmaktadır.

I) DİĞER KONULAR

Sermaye piyasası aracının müşteri adına saklanması:

Takas ve saklama işlemleri, Borsa İstanbul ve Üyelerin katılımı ile kurulmuş, ayrı ve bağımsız bir kuruluş olan İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş. (Takasbank A.Ş.) tarafından gerçekleştirilmektedir. Takas işlemlerinde ödeme karşılığı teslim esası uygulanarak anapara riski ortadan kaldırılmaktadır. Yurtdışı ihraçlı kıymetlerin saklamaları ise DenizBank/DenizYatırım'ın Euroclear hesaplarında yapılmaktadır.

İşlem yapılan piyasalarda yatırımcı tazmin sistemi olup olmadığı ve varsa tazminin kapsamı;

Borçlanma araçları işlemleri kapsamında, yatırım kuruluşu çalışanlarının hatalı işlemlerini de kapsayacak şekilde, tazminat garantisi veren zorunlu sigorta anlaşmaları, piyasadaki fiyat hareketleri, ihraççının ödeme gücüne düşmesi veya iflası vb. haller için yatırım kuruluşu garantisi veya yatırımcı tazmin sistemi bulunmamaktadır. Yatırım kuruluşları tarafından yatırımcı adına saklanan veya yönetilen nakit ödeme veya sermaye piyasası araçlarının teslim yükümlülüklerinin yerine getirilmemesinden kaynaklanan taleplerde, Yatırımcı Tazmin Merkezi'nin tazmin kapsamı hususunda http://www.ytm.gov.tr/yatirimci_bilgilendirme/koruma-kapsami.aspx web adresinden bilgi alınabilir.

Tarafların hukuki ilişkilerinin tam ve açıklıkla belirlenmesine yönelik olarak, işlem kapsamına giren her türlü detay ve açıklamaya çerçeve sözleşme metninde yer verilmiştir.

PAY VE PAY BENZERİ SERMAYE PİYASASI ARAÇLARINA İLİŞKİN RİSK BİLDİRİM FORMU

A) PAY (HİSSE SENEDİ)

Paylar veya pay senetleri, anonim şirketler tarafından çıkarılır ve şirketin sermayesine belirli bir katılma payını temsil eder. Pay alan yatırımcı şirkete ortak olur.

Tasfiye bakiyesinden pay alma hakkı, tasfiye tarihinden itibaren 10 yıllık zaman aşımına tabidir.

Sermaye kazancı; Payın değerindeki olası artıştan elde edilen gelirdir. Ancak, payların fiyatlarının yatırımcıların beklentilerine bağlı olarak oluşan arz ve talebe göre borsada her an değiştiği, dolayısıyla düşebileceği de unutulmamalıdır.

Sermaye Artırımı; Kar payının dağıtılmaması gibi iç kaynakların sermayeye eklenmesi bedelsiz artırım, ortaklardan para toplanarak sermayenin artırılması ise bedelli artırımdır. Bedelli sermaye artırım sürecinde rüçhan hakkı kullanma süresi 15 günden az, 60 günden fazla olamaz.

Pay senedi sahiplerinin sermaye artırım ve temettü ödemesinden faydalanabilmesi için bir gün önce pay senetlerinin müşteri hesabında kayıtlı olması gerekmektedir.

B) VARANT

Varant, elinde bulunduran kişiye, dayanak varlığı ya da göstergesi önceden belirlenen bir fiyattan belirli bir tarihte veya belirli bir tarihe kadar alma veya satma hakkı veren ve bu hakkın kaydı teslimat ya da nakit uzlaşısı ile kullanıldığı sermaye piyasası aracı niteliğindeki sermaye piyasası aracını ifade eder. Varant satın alan yatırımcı ödediği bedel karşılığında bir dayanak varlığı değil, o dayanak varlığı alma ya da satma hakkını satın alır.

Varantların İşleyiş Esasları, Hak ve Yükümlülükleri aşağıda açıklanmıştır;

- Varantların vadeleri iki aydan az, beş yıldan fazla olamaz.
- Dayanak varlığı veya göstergesi, BIST 30 endeksinde yer alan hisse senedi veya BIST 30 endeksi kapsamında yer alan birden fazla hisse senedinden oluşan sepetin olduğu varantlarda uzlaşısı biçimi kaydı teslimat veya nakit uzlaşısı olarak belirlenebilir. Dayanak göstergesi ise Borsa tarafından oluşturulmuş hisse senedi endeksleridir. Dayanak varlığı bunların dışında varlık ya da gösterge olan varantlarda ise nakit uzlaşısı esaslarının uygulanması zorunludur.
- Varant ihracından doğan uzlaşısı yükümlülüğünün yerine getirilmesinden ihraççı sorumludur. Garantör bulunması halinde, ihraççı ile garantör müteselsilen sorumlu olur.
- Varant işlemleri çeşitli oranlarda riske tabidir. Piyasada oluşacak fiyat hareketleri sonucunda yatırılan paranın tümünün kaybedebileceği gibi, kayıplar yapılacak işlemin türüne göre yatırılan para tutarını dahi aşabilecektir.
- Kaldıraç etkisi nedeniyle varant alım işlemi yapmanın piyasada lehe çalışabileceği gibi aleyhe de çalışabileceği ve bu anlamda kaldıraç etkisinin yüksek kazançlar sağlayabileceği gibi zararlara da yol açabileceği ihtimali göz önünde bulundurulmalıdır.
- Bir varant satın alırsanız ve varantın sağladığı dayanak varlığı ya da göstergesi önceden belirlenen bir fiyattan belirli bir tarihte veya belirli bir tarihe kadar alma veya satma hakkını kullanmamaya karar verirsiniz, riskinizi varanta ödediğiniz bedel ve buna ek olarak ödeyeceğiniz komisyon ve diğer muamele ücreti ile sınırlamanız mümkündür.
- Piyasada işlem yapılacak varantlara ilişkin olarak müşteri temsilcisinin aktaracağı bilgiler ve yapacağı tavsiyelerin eksik ve doğrulamaya muhtaç olabileceği dikkate alınmalıdır.
- Varant alım satımına ilişkin olarak müşteri temsilcisi tarafından yapılacak teknik ve temel analizin kişiden kişiye farklılık arz edebileceği ve bu analizlerde yapılan öngörülerin kesin olarak gerçekleşmeme olasılığının bulunduğu dikkate alınmalıdır.
- Varant ihracı nedeniyle ihraççının maruz kaldığı risklere ilişkin risk yönetim politikasının izahnamede yer alması zorunludur. İzahname, tebliğ uyarınca ihraççı ile piyasa yapıcının internet sitesinde yayınlanır.
- İhraççının risk yönetim politikası, yatırım kararınızı vermeden önce dikkatle okunmalıdır.
- Yabancı para cinsinden düzenlenen varantlar ve/veya varantların dayanak varlığında, yukarıda sayılan risklere ek olarak kur riskinin olduğunu, kur dalgalanmaları nedeniyle Türk Lirası bazında değer kaybı olabileceği, devletlerin yabancı sermaye ve döviz hareketlerini kısıtlayabileceği, ek ve/veya yeni vergiler getirebileceği, alım satım işlemlerinin zamanında gerçekleşmeyebileceği bilinmelidir.

- İşbu risk bildirim formu, sizi genel olarak mevcut riskler hakkında bilgilendirmeyi amaçlamakta olup, sermaye piyasası araçlarının alım satımından ve uygulamadan kaynaklanabilecek tüm riskleri kapsamayabilir. Dolayısıyla tasarrufların bu tip yatırımlara yönlendirilmeden önce dikkatli bir şekilde araştırma yapılmalıdır.

C) İŞLEME İLİŞKİN KOMİSYON, ÜCRET VE VERGİ TUTAR VEYA ORANLARI

Yatırım hizmet ve faaliyeti kapsamında gerçekleştirilen alım ve satım işlem tutarından, müşteri ile imzalanan çerçeve sözleşmede belirtilen oranda komisyon alınmaktadır. Ayrıca Çerçeve Sözleşmenin imzalanmasından sonra mevzuat değişiklikleri sonucu yürürlüğe girebilecek olan vergi, ücret, komisyon ve masraflar da müşteriye yansıtılacaktır.

Vergi Kanunu gereği tahsil edilen komisyon tutarının %5'i tutarında BSMV, müşteriden tahsil edilerek vergi idaresine ödenir. Örneğin komisyon oranınız %0,2 (Binde iki) ise yaptığımız 10.000 TL lık alım ya da satım işlemi sonrasında 20 TL komisyon ve 1 TL BSMV olmak üzere toplam 21 TL müşteriden tahsil edilir.

Bunun dışında aylık bildirimlerin tebligat adresinize posta yoluyla gönderilmesine ilişkin masraflar, talebiniz üzerine Kurumumuz tarafından tarafınıza gönderilen belgelere ilişkin posta/kargo/kurye masrafları gibi müşteriler adına yapılan giderler ve Merkezi Takas Kuruluşu'nun, MKK'nın ve ilgili Borsaların söz konusu hesaplar için tahsil ettiği ücret, emir iptal ücreti, vergi, komisyon ve masraflar aynen müşterilere yansıtılmaktadır. Kurum bu ücretler üzerine ek operasyonel işlem ücreti yansıtabilir.

Bankaların, yapacağınız EFT/Havale işlemleri üzerinden tahsil edeceği vergi, ücret, komisyon ve masraflar nedeni ile kurumumuza masraf yansıtması halinde aynı tutar müşterimize yansıtılacaktır.

Kredili işlem yapılması halinde, kredi tutarı üzerinden faiz geliri tahsil edilir. Kredi tutarı üzerinden hesaplanan damga vergisi müşteri tarafından ödenir.

Alım satım kazançları stopaja tabidir. Stopaj oranı Bakanlar Kurulu kararınca belirlenir.

Kar payları stopaja tabidir. İhraççı, gerçek kişilere ödeyeceği temettüden gelir vergisi stopajını kestikten sonra kalan net tutarı pay senedi sahiplerinin hesaplarına aktarır. Örneğin ihraççı kurum pay başına 1.00 TL kar payı ödemesi yapacaksa, (%15 stopaj vergisi varsayımı ile) 0,85 TL sini yatırımcının hesabına aktarırken, 0,15 TL yi vergi idaresine yatıracaktır. Tahsil edilen kar payları toplamının, gelir idaresince belirlenen sınırı geçmesi halinde gelir vergisi beyannamesinde bildirilmesi gerekir.

Borsa yatırım fonları ve Sermaye piyasası aracı Yatırım Ortaklıkları'na ait hisse senetlerinin alım satımından elde edilen kazançlarda %10 gelir vergisi stopajı uygulanır. Pay piyasası için bu oran sıfır (0)'dır.

D) İKİNCİL PİYASA İŞLEMLERİ

İkincil piyasa, borsa ve tezgâhüstü piyasa olarak ikiye ayrılır. Borsalara kabul edilen standart ürünler, belirli kurallar çerçevesinde yatırım kuruluşları vasıtasıyla işlem görür. Borsa İstanbul A.Ş. bu amaçla kurulmuştur. Tezgâhüstü piyasalarda ise, işlem gören ürünlerin belirli bir standartta olması beklenmez, işlemler doğrudan yatırım kuruluşları ile yatırımcılar arasında yapılır.

Borsada işlem görmek üzere halka arz edilen şirket pay senetleri yatırımcılar için yeni bir yatırım seçeneğidir. Şirketlerin halka açılabilmesi için SPK'dan izahname onayı almaları ve gerekli tüm yasal yükümlülükleri yerine getirmeleri gerekmektedir. Bu kapsamda, yayınlanan izahname, ihraç belgesi ve diğer kamuyu aydınlatma belgeleri, şirketi tanıma ve yatırım kararı alabilmek için önemli kaynaklardır.

Borsa İstanbul Pay Piyasası Seans Saatlerine aşağıdaki linkten ulaşabilirsiniz.

<http://www.borsaistanbul.com/urunler-ve-piyasalar/piyasalar/pay-piyasasi/islem-saatleri>

E) İŞLEM KURALLARI

Borsa pay piyasasında işlem gören paylar A, B, C ve D olmak üzere üç farklı grupta izlenmektedir.

Pay piyasası dışında kalan; Piyasa Öncesi Platformu (PÖİP), Nitelikli Yatırımcı Pazarı ve Yakın İzleme Pazarı'nda (YİP) işlem gören payların genel olarak D Grubu adı altında izlenmektedir. Söz konusu payların içinde bulunduğu piyasa, platform veya pazarın özellikleri dikkate alınarak farklı işlem esaslarına tabi tutulmuştur.

A ve B grubu kredili işlem ve açığa satışa söz konusudur. A grubunda gün içi işlemlerde açık takas pozisyonunda genel hükümler uygulanırken B, C, D'de %100 uygulanmaktadır.

Özkaynak Hesabına Konu Olabilecek Oran A Grubu için genel hükümlere tabiyken B grubu için %50, diğerleri için "0"dir. Piyasa Öncesi İşlem Platformu ve Nitelikli Yatırımcı Pazarı'nda brüt takas uygulaması bulunmaktadır.

Borsa İstanbul A.Ş.'de işlem gören payların işlem esaslarının farklılaştırılmış ve bu kapsamda; A, B, C ve D gruplarında yer alan paylara ilişkin sınıflandırma ve kurallar farklılık göstermektedir. Güncel liste ve ayrıma aşağıda yer alan linkten ulaşabilirsiniz.

<http://www.borsaistanbul.com/urunler-ve-piyasalar/piyasalar/pay-piyasasi/a-b-c-d-grubu-paylar>

▪ **Gelişen İşletmeler Pazarı Araçları**

Gelişen İşletmeler Piyasası (GİP), Borsa kotasyon şartlarını sağlayamayan gelişme ve büyüme potansiyeline sahip şirketlerin sermaye piyasalarından fon sağlamak için ihraç edecekleri sermaye piyasası araçlarının işlem görebileceği şeffaf ve düzenli bir ortam yaratmak amacıyla kurulmuştur.

▪ **Piyasa Öncesi İşlem Platformu Araçları**

Piyasa Öncesi İşlem Platformu'nda (Platform) Sermaye Piyasası Kurulu (SPK) kaydında bulunan fakat daha önce Borsa'da işlem görmeyen şirketlerden SPK tarafından belirlenen şirketlerin paylarının işlem görmektedir.

▪ **Yakın İzleme Pazarı**

Yakın İzleme Pazarı, belirli koşulların ortaya çıkması sonucunda, şirketlerin izleme ve inceleme kapsamına alınması durumlarında sürekli gözetim, denetim ve izleme ortamında, yatırımcıların devamlı ve zamanında bilgilendirilmesini sağlayacak önlemlerle birlikte payların Borsa İstanbul bünyesinde işlem görebileceği pazardır.

▪ **Kolektif Yatırım Ürünleri Ve Yapılandırılmış Ürünler Pazarı**

Menkul kıymet yatırım ortaklıkları, gayrimenkul yatırım ortaklıkları ve girişim sermayesi yatırım ortaklıkları payları ile borsa yatırım fonları katılma belgeleri, aracı kuruluş varantları ve sertifikalar kot içi pazar niteliğindeki Kurumsal Ürünler Pazarı'nda işlem görmektedir.

▪ **Nitelikli Yatırımcı İşlem Pazarı**

Halka arz olmadan sadece nitelikli yatırımcılara ihraç yapan şirketlerin paylarının sadece nitelikli yatırımcılar arasında işlem görebileceği pazardır.

▪ **Piyasa Öncesi İşlem Platformu**

Halka açık statüde olup, payları Borsada işlem görmeyen şirketlerden, SPK tarafından bu Platformda işlem görmesine karar verilenlerin payları Piyasa öncesi işlem platformunda işlem görecektir (Eski uygulamadaki serbest işlem platformu).

F) RİSK PROFİLİ

Pay senedinin beklentilere bağlı olarak, arz ve talebin borsada her an değiştiği, dolayısıyla düşebileceği de unutulmamalıdır. Zarara uğrama tehlikesi risk olarak adlandırılır. Sermaye piyasasında yapılan yatırımlar, ileride olacak olayların belirsizliği nedeniyle yatırılan paranın kaybedilme olasılığını da taşımaktadır.

Siyasi çalkantılar, ekonomik göstergelerde bozulma, ilgili yatırım aracını çıkaran kurumun faaliyetlerinin daralması veya finansal pozisyonunun bozulması, faiz oranlarındaki değişim, döviz kurundaki değişim, ilgili yatırım aracının fiyatının aşırı değişmesi (volatilité) gibi yatırım aracının getirisini etkileyebilecek pek çok risk bulunmaktadır.

Genel olarak, bir yatırım aracının riski yüksekse, bu araçtan yüksek getiri elde etme beklentisi artmaktadır. Ancak unutulmaması gereken, yüksek riskli bir yatırımda, beklenen yüksek getiriyi elde edememe, hatta paranın bir kısmını ya da tamamının kaybedilme tehlikesi de beklenen yüksek getiri kadar büyüktür. Buna göre, yatırım yaparken ne kadar riske katlanılabileceği çok iyi belirlenmelidir.

Genel olarak sermaye piyasası araçlarında riski iki ana grupta toplamak mümkündür:

- Bütün finansal araçları etkileyen genel faktörlerden kaynaklanan risk; Küresel piyasalardaki koşullar ile ülkeye özgü milli gelir artış hızı, dış ticaret dengesi, cari denge, bütçe dengesi, faiz oranı, enflasyon oranı ve döviz fiyatları gibi makroekonomik koşullar riski etkileyen önemli faktörlerden bazılarıdır. Örneğin, ekonominin genelinde bir durgunluk, bütün finansal araçlar üzerinde etkili olabilecek bir unsur iken, iklim koşulları daha çok tarım sektöründeki işletmelerinin pay fiyatlarını etkileyen bir risk unsurudur. İklim koşullarından kaynaklanan riskten, tarım sektöründeki işletmelerin paylarını almayarak kaçınmak mümkün iken, ekonomik durgunluktan kaynaklanan riskten pay bazlı seçim yaparak kaçınmak genelde mümkün değildir.
- Bir finansal aracın kendisine has özelliklerden kaynaklanan riskler (likidite riski, piyasa riski, karşı taraf riski),
 - *Likidite Riski*

1. Halka arz sırasında alınan pay senetlerinin ikincil piyasası hakkında mutlaka bilgi alınız. Borsa bünyesinde yer alan piyasaların ve pazarların işlem koşulları farklı olabilmektedir.
2. Pay senetlerinde likidite garantisi yoktur. Piyasa koşullarına göre likidite artabileceği gibi düşebilir de. İşlem yöntemi Piyasa Yapıcılı Sürekli Müzayede sistemi olan pay senetlerinin piyasa yapıcıları sürekli olarak alım ve satım kotasyonları vererek belli bir likiditeyi garanti ederler.

3. İhraççı Kurul ve Borsa'nın düzenlemelerine uymakla yükümlüdür. Aksi halde borsadaki işlem sırası geçici olarak kapatılabileceği gibi sürekli olarak işlem görmekten de men edebilir. Böyle bir durumda ortaklık hakları devam eder ancak pay senetlerinin likiditesi önemli ölçüde azalabilir. İşlem görmekten sürekli olarak men edilen bir pay senedinin borsa piyasası ve pazarlarında likidite imkanı kalmamıştır.
 4. İşlem fiyatlarında belirli eşiklerin aşılması halinde ilgili sıradaki sürekli işlem seansı geçici olarak durdurulup emir toplama seansına alınarak devre kesici uygulamasına geçilir. 5 dakika süre ile emir toplanır, 2 dakikalık süre ile eşleşme yapılarak fiyat belirlenir ve normal işlemler devam eder.
- *Piyasa Riskleri*
1. Pay senetleri getiri taahhüdü olmayan sermaye piyasası araçlarıdır. Satın alınan pay senedinden kar edilebileceği gibi zarar etme riski de bulunmaktadır. Borsada işlem gören bir pay alıcısı olduğu sürece istenildiği anda satarak paraya dönüştürebilirsiniz. Ancak, satış anındaki piyasa fiyatı alış fiyatından daha düşükse bir zarar söz konusudur. Piyasa fiyatının yükselmesini bekleyerek bu zarardan kaçınabilirsiniz. Ya da piyasalar sürekli düşüş gösterdiği durumlarda pay senetlerinizi satarak zararınızın daha da büyümesini engelleyebilirsiniz.
 2. Tek seferde verilebilecek emir borsanın belirlediği sınırın üzerine çıkamaz. Borsa'nın belirlediği sınır 3 Milyon TL ise tek seferde en çok 3 Milyon TL'lik alım ve satım emri verebilirsiniz. Bu emir sisteme girildikten sonra yeni bir en çok 3 Milyon TL'lik alım ve satım emrini sisteme göndermek mümkündür.
 3. Pay senetlerinin ikincil piyasasında fiyat garantisi yoktur. İhraççılar tarafından uygulanabilecek geri alım programları fiyat garantisi anlamına gelmez. Pay senedinin yıllarca aldığınız fiyatın altında kalma ihtimalinin olduğu unutulmamalıdır.
 4. İhraççının esas sözleşmesinde yazılı olması ve olağan genel kurulda onaylanması haricinde pay senetlerinin kar payı garantisi bulunmamaktadır. Şirketler belirlemiş oldukları kar payı dağıtım politikasına uygun olarak hareket ederler. Pay senedini aldığınız şirketin kar payı dağıtım politikasını temin ederek, bilgilenmenizde fayda bulunmaktadır.
 5. Şirketin iflası halinde ise ortaklar şirketin tüm alacaklılarına ödemeler yapıldıktan sonra kalan tutardan şirkette sahip oldukları payları oranında pay alabilirler.
 6. Kanun'un 27. Maddesine istinaden belli koşulların oluşması halinde şirket ortaklığından çıkarılabilirsiniz. Bu durumda sahip olduğunuz pay senetleri için belirlenen değer hesaplarınıza yatırılır ve sahip olduğunuz pay senetleri yok sayılır.
- *Karşı Taraf Riski*
1. Takas sürecinde yatırımcıların karşılaşabilecekleri en önemli risk "Karşı Taraf Riski" olarak değerlendirilebilir. Karşı taraf riski, sermaye piyasasında alım-satım işlemi yapan taraflardan birinin bu işleme ilişkin yükümlülüklerini yerine getirmemesi sonucu işlemin diğer tarafının zarara uğraması riskidir. Söz konusu risk, Takasbank tarafından uygulanan etkin teminatlandırma süreçleri ve garanti fonu uygulamaları ile minimum seviyeye indirilmiştir. Takasbank, Ödünç Pay Senedi Piyasası, Takasbank Para Piyasası ve VİOP'ta gerçekleştirilen işlemler için garantör olarak karşı taraf riskini üstlenmektedir.
 2. Deniz Yatırım'ın alım, satım, ödünç, açığa satış gibi işlemlerde "karşı taraf" tarafından verilen teminatların yeterliliği, niteliği, likiditesi, ihraççısı ile ilgili hiçbir bilgisi ve taahhüdü bulunmamaktadır.
 3. Borsa İstanbul piyasalarında gerçekleşen işlemlerin takası, Kurul'ca belirlenen istisnalar hariç Takasbank nezdindeki hesaplarda gerçekleşir. Takas günü, işlem gününü takip eden ikinci iş günüdür. Bu süreden önce yükümlülük yerine getirilemez, takas sonrasının sonrasında yerine getirilen yükümlülükler için temerrüt hükümleri uygulanır.
 4. Aracı kurum ve müşterilerin Takasbank nezdindeki hesapları ayrı ayrı tutulmaktadır. Sahip olduğunuz pay senetlerinin cins ve miktarını Takasbank nezdindeki hesaplarınızda izlemeniz mümkündür. Bu hesaplara bloke koyabilir, bloke sizin tarafınızdan kaldırılıncaya kadar satılmasına engel olabilirsiniz.
 5. Kayıtlı sermaye sisteminde olan ihraççılar yeni pay alma hakkınızı kısıtlama hakkına sahip olabilirler.
 6. Bedelsiz yapılan sermaye artırımlarında sahip olduğunuz pay senetleri için verilecek paylar hesabınıza aktarılır. Bedelli sermaye artırımlarında ise sermaye artırımını ile ihraç

edilen pay senetlerinden payınıza düşenleri alabilmek için süresi içinde pay bedellerini ihraççınızın hesabına aktarılması gerekir. Pay bedelleri süresi içinde ilgili hesaba yatırılmazsa yeni pay alma hakkınızı kaybetmiş olursunuz.

o *Kredili İşlem, Açığa Satış ve Ödünç Riskleri*

1. Kredili sermaye piyasası aracı alım işlemi, tebliğde yer alan esaslar çerçevesinde kredi kullanılması suretiyle müşteri tarafından sermaye piyasası araçlarının alınmasıdır. Açığa satış işlemi, ilgili çerçeve sözleşmesinde belirlenen esaslar dahilinde, belirli bir dönem için teminat gösterilerek sermaye piyasası araçlarının açığa satılmasını ifade eder. Açığa satış BİST 100 pay senetlerinde yapılır. C ve D grubu pay senetlerinde açığa satış işlemi yapılamaz.
2. Sermaye piyasası aracı ödünç alma ve verme işlemi, ilgili çerçeve sözleşmesinde belirlenen esaslar dahilinde, ödünç veren tarafından ödünç alan tarafa belirli bir dönem için sermaye piyasası araçlarının verilmesi ve ayrıca sermaye piyasası aracının mislen geri alınmasını ifade eder. Müşteriler açığa satış yapmak istedikleri pay senetleri için Takasbank BİST Takas ve Saklama Bankası A.Ş. (Takasbank) bünyesinde kurulan Ödünç Pay Senedi Piyasası'nda da talepte bulunabilirler. Piyasa 'da yapılan işlemlerde ödünç işlemlerinin başlangıcında, ödünç alan ödünç verene ödünç aldığı kıymetlerin cari piyasa değerinin %115'i değerinde teminat vermektedir. Asgari öz kaynak oranı %100' dür.
3. Kredili işlem veya açığa satış gibi işlemlerde kaldıraç etkisi nedeniyle, düşük öz kaynakla işlem yapmanın piyasada lehe çalışabileceği gibi aleyhe de çalışabileceği ve bu anlamda kaldıraç etkisinin tarafınıza yüksek kazançlar sağlayabileceği gibi zararlara da yol açabileceği ihtimali göz önünde bulundurulmalıdır.
4. Sermaye piyasası araçlarının kredili alımı ve açığa satış işlemlerinde öz kaynak oranının hesaplanmasında; Nakit, devlet tahvili, hazine bonusu, B tipi yatırım fonu katılma belgesi vs. gibi kıymetlerin %100'ü, BİST 100 endeksine dahil hisse senetleri ve/veya A tipi yatırım fonu katılma belgesi kabul edilmesi halinde tevdi edilen kıymetlerin %90'ı, BİST 100 endeksi dışında kalan A grubu hisse senetlerinin % 75'i öz kaynak olarak kabul edilir.
5. Müşterilerin kredili sermaye piyasası aracı işlemlerinde aracı kurum nezdinde bulundurmaları gereken asgari öz kaynak (kredili olarak satın alınacak sermaye piyasası araçlarını cari piyasa değeri kadar nakit veya sermaye piyasası aracın peşin olarak yatırılması) oranı vardır. Müşteriler kredili sermaye piyasası aracı işlemlerinde ve açığa satış işlemlerinde, başlangıçta asgari %50 oranında öz kaynak yatırmak zorunda olup, kredili sermaye piyasası aracı işlemlerinin devamı esnasında da asgari %35 oranında öz kaynak bulundurmaları zorundadırlar.
6. Kredi Hesabındaki öz kaynak oranı, sermaye piyasası araçlarının cari piyasa değerinde oluşan değişiklikler sonucunda, korunması gereken oranın altına düştüğü takdirde, aracı kurumlar eksikliğin tespit edildiği gün itibariyle bu oranı nakit ve/veya sermaye piyasası aracı olarak tamamlamak üzere müşteriye bildirimde bulunmalıdır.
7. Tamamlama bildirimiminin müşteriye yapıldığı andan itibaren öz kaynağı iki iş gününü geçmemek üzere Kredili Sermaye Piyasası Aracı İşlemleri Çerçeve Sözleşmesi'nde belirlenen süre içerisinde tamamlanmaması halinde, aracı kurum müşterinin sermaye piyasası araçlarını satarak kredi hesabını kapatma yetkisine sahiptir.
8. Kredili pay senedi alımı yaptığınızda başlangıçtaki anaparanızın tümünü ya da daha fazlasını kaybetme ihtimaliniz bulunmaktadır. Örneğin, anapara olarak elinizde bulunan 500 TL ve aracı kurumdaki aldığınız 500 TL kredi ile 1.000 TL tutarında pay senedi almış olduğunuz durumlarda; pay senedinin fiyatı % 50 oranında düşerse 1.000 TL tutarındaki pay senedinizin değeri 500 TL'ye düşmüş olacaktır. Bu durumda eğer düzenli olarak öz kaynak oranınızı korumadığınız takdirde, kullanmış olduğunuz krediyi kapatırken başlangıçtaki 500 TL'nizi tamamen kaybetmiş olacaksınız.

G) PİYASA YAPICILIĞI

Kollektif Yapılandırılmış Ürünler Pazarı'nda işlem gören, menkul kıymet yatırım ortaklıkları, gayrimenkul yatırım ortaklıkları ve girişim sermayesi yatırım ortaklıkları payları ile borsa yatırım fonları katılma belgeleri, aracı kuruluş varantları ve sertifikalar zorunlu olarak "Piyasa Yapıcı Sürekli Müzayede Yöntemi" ile işlem görür.

Yıldız Pazar kapsamında olmayan ve Kollektif Yapılandırılmış Ürünler bünyesinde yer alan diğer tüm paylarda; Yakın İzleme Pazarı, Piyasa Öncesi İşlem Platformu ve Nitelikli Yatırımcı İşlemleri Pazarı hariç olmak üzere diğer pazarlarda yer alan ve fiili dolaşımdaki payların piyasa değeri 10 milyon TL'nin altında kalan paylarda isteğe bağlı olarak piyasa yapıcılık faaliyeti yürütülebilir.

Yıldız Pazar kapsamına dahil edilen ve Kollektif Yapılandırılmış Ürünler Pazarı'nda yer alan sermaye piyasası araçları daima sürekli müzayede yöntemi ile işlem görür.

Yakın İzleme Pazarı, Piyasa Öncesi İşlem Platformu ve Nitelikli Yatırımcı İşlemleri Pazarı'nda (henüz faaliyete geçmemiştir) işlem gören sermaye piyasası araçları, SPK'nın 30 Ekim 2014 tarih ve 31/1080 sayılı kararı gereğince D grubunda yer aldığından tek fiyat yöntemiyle işlem görmektedir. Aynı karar gereği fiili dolaşımdaki payların piyasa değeri 10 milyon TL'nin altında kaldığı için C grubunda yer alan paylar da, bu paylarda piyasa yapıcılık veya likidite sağlayıcılık faaliyetinde bulunmak üzere atanmış bir aracı kurum olmaması durumunda tek fiyat yöntemiyle işlem görecektir. Ayrıca, SPK'nın 23 Temmuz 2010 tarih ve 21/657 sayılı kararı gereğince C grubunda yer alan Yakın İzleme Pazarı şirketleri ile fiili dolaşımdaki pay sayısı 250.000'in altında kalan şirketler tek fiyat yöntemiyle işlem görmektedir.

Borsa fiyatı, birim pay değerinin 2 katı ve üzeri olan sermaye piyasası aracı yatırım ortaklıklarının payları C listesinde değerlendirildiğinden tek fiyat yöntemi ile işlem görür. Ancak bu kapsamda bulunan sermaye piyasası aracı yatırım ortaklıklarında bir piyasa yapıcısı bulunması durumunda tek fiyat sistemi uygulanmaz, şirket piyasa yapıcısı faaliyet gösterdiği sürece piyasa yapıcılığı sürekli müzayede yöntemi ile işlem görür.

Payların hangi işlem yöntemi ile işlem gördüğüne ilişkin bilgi Borsa Günlük Bülteni'nde yer almaktadır. Sürekli Müzayede ve Tek fiyat işlemleri ile ilgili bilgileri aşağıda verilen linkte bulabilirsiniz.

<http://borsaistanbul.com/urunler-ve-piyasalar/piyasalar/pay-piyasasi/piyasa-yapicilik>

H) RİSK YÖNETİMİ

▪ Risk Yönetim Sistemine İlişkin Esaslar

Kurumumuz portföy aracılığına ilişkin olarak yatırım stratejileri ile yatırım yapılan varlıkların yapısına ve risk düzeyine uygun bir risk yönetim sistemi oluşturmuştur. Risk yönetim sistemi, iç kontrol sistemi ile bütünlük arz etmektedir.

▪ Riskten Korunma Esasları

1. Aşağıda yer alan kriterlerin tamamının sağlanması koşuluyla portföyündeki bazı varlıklara ilişkin risklerin bertaraf edilmesi halinde, riskten korunmaya ilişkin işlemler açık pozisyon hesaplamasında indirim kalemi olarak dikkate alınabilir. Bu kapsamda,
 - a. Kaldıraçlı işlem kullanımının getiri sağlama amacı taşıması,
 - b. Fonun risk seviyesinde azalışın meydana gelmesi,
 - c. Kaldıraç yaratan işlemlerden kaynaklanan risklerin azaltılması,
 - d. Riskten korunma sağlayan işlemlerin dayanak varlıklarının aynı olması,
 - e. Riskten korunma sağlayan işlemlerin, olumsuz piyasa koşullarında da bu işlevi yerine getirmesi gerekir.
2. Kur riskinden korunma amacı taşıyan işlemler, ilave açık pozisyon ve/veya piyasa riski yaratmaması koşuluyla, yukarıda yer alan şartları taşımaksızın riskten korunma olarak değerlendirilebilir.
3. Riskin bertaraf edilmesi amacıyla endekse dayalı kaldıraç yaratan işlemlerde kısa pozisyon alınması suretiyle piyasa riskinin azaltıldığı durum (beta hedging) riskten korunma olarak değerlendirilebilir.
4. Portföyünde yer alan bir ortaklık payından kaynaklanan riskin, başka bir ortaklık payına dayalı kaldıraç yaratan işlemler ile ters pozisyon alınarak bertaraf edilmesine yönelik yatırım stratejileri, iki ortaklık payının getirileri arasındaki korelasyon yüksek olsa dahi, riskten korunma olarak değerlendirilmez.

D) YURT DIŞI PİYASALARDA GERÇEKLEŞTİRİLEN İŞLEMLER

Yurtdışı piyasalarda gerçekleştirilen pay senedi alım satım işlemleri ikincil piyasada gerçekleştirilir.

Yabancı pay senedi işlemleri kredili işlemlere konu olmaz. Piyasa Yapıcısı bulunmamaktadır.

Yatırım hizmet ve faaliyetleri kapsamında gerçekleştirilen alım ve satım işlem tutarından, çerçeve sözleşmede belirtilen oranda komisyon alınmaktadır.

Alım satım kazançlarına dair vergi bildirimlerini yapmak müşterinin sorumluluğundadır.

Yurtdışı Pay senedi piyasalarında gerçekleşen işlemlerin takası, yurtdışında takas ve saklama kurumları vasıtasıyla gerçekleştirilir. Takas günü, A.B.D ve İtalya için işlem gününü takip eden üçüncü iş günü, diğer Avrupa Birliği ülkeler için işlem gününü takip eden ikinci gündür. Bu süreden önce yükümlülük yerine getirilemez, takas sonrasının sonrasında yerine getirilen yükümlülükler için temerrüt hükümleri uygulanır.

Yabancı para cinsinden yapılan işlemlerde, yukarıda sayılan risklere ek olarak kur riskinin olduğunu, kur dalgalanmaları nedeniyle Türk Lirası bazında değer kaybı olabileceği, devletlerin yabancı sermaye ve döviz hareketlerini kısıtlayabileceği, ek ve/veya yeni vergiler getirebileceği, alım satım işlemlerinin zamanında gerçekleşmeyebileceği bilinmelidir.

Borsalarda yapılan tüm alım-satım işlemlerinin takası, (alış işlemlerinde paranın ödenip sermaye piyasası aracın teslim alınması; satış işlemlerinde sermaye piyasası aracın teslim edilip paranın alınması) Deutsche

Bank tarafından gerçekleştirilmektedir. Para yurtdışına DenizYatırım'ın DenizBank nezdindeki döviz hesabından SWIFT yoluyla gönderilmektedir.

İşlem yapılan borsalar ABD pay senedi piyasaları ve Eurozone ülkeleridir. Halihazırda müşterilerin kullanımına sunulmuş bir platform yoktur. Emirler telefon ile alınıp Bloomberg üzerinden ilgili piyasalara broker vasıtasıyla iletilmektedir.

Sahip olduğunuz pay senetlerinin cins ve miktarını DenizYatırım nezdindeki hesaplarınızda izlemeniz mümkündür. Ancak sermaye piyasası araçları veya müşteri varlığı DeutscheBank Wealth Management NY'da, DenizYatırım adına açılmış olan havuz hesapta saklanmaktadır. Müşteri alokasyonları Tradesoft'ta (GTP) yapılmaktadır.

İşlem yapılan piyasalarda yatırımcı tazmin sistemi bulunmakta ama yatırımcılar bazında değil havuz şeklindedir.

J) PORTFÖY ARACILIĞI FAALİYETİ

DenizYatırım portföy aracılığı faaliyeti kapsamında hizmet sunarken aynı zamanda yatırım danışmanlığı, portföy yöneticiliği ve halka arza aracılık hizmetlerini verilebilir. Bu çıkar çatışmasına yol açabilir. DenizYatırım gelir yapısından kaynaklanabilecek olası çatışmalara karşı müşteri çıkarlarını her zaman öncelikli tutar.

DenizYatırım portföy aracılığı faaliyeti esnasında yapılan bir alım satım işleminden dolayı herhangi bir ihraççı veya yatırım kuruluşundan kendi lehine komisyon, iskonto ve benzeri menfaat sağlıyorsa bunu müşterisine açıklar, halka arz talep formuna uyarı notu koyar.

Bireysel portföy yöneticiliği faaliyeti kapsamında müşterinin yazılı bir talimatı olmadan borsalarda işlem görmeyen varlıkları ve/veya rayiç değerinin üstündeki varlıkları yönettiği bireysel portföye alınmaz ve portföyden bu değerlerin altında varlık satılmaz. Herhangi bir şekilde kendine çıkar sağlamak üzere varlıkların alım satımını yapılmaz. Basiretli bir tacir gibi davranılır ve yönetilen portföyler ile çıkar çatışmasına meydan verilmez. Birden fazla portföy yönetildiğinde objektif iyi niyet kurallarına aykırı olarak portföylerden biri veya birden fazlası lehine, diğerleri aleyhine sonuç verebilecek işlemlerde bulunulmaz. Portföyün belirli bir getiriye sağlayacağına dair sözlü veya yazılı garanti verilmez. Bireysel Portföy Yöneticisi yönettiği portföy sahibine işlem alım yapmadan önce halka arzını DenizYatırım'ın yaptığına dair bilgi verir.

TÜREV ARAÇLAR RİSK BİLDİRİM FORMU

A) İŞLEME İLİŞKİN KOMİSYON, ÜCRET VE VERGİ TUTAR VEYA ORANLARI

Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası kapsamında gerçekleştirilen alım ve satım işlem tutarından, çerçeve sözleşmede belirtilen oranda komisyon alınmaktadır. Vergi Kanunu gereği tahsil edilen komisyon tutarının %5'i tutarında BSMV, müşteriden tahsil edilerek vergi idaresine ödenir. Örneğin komisyon oranınız %0,1 (Binde bir) ve gerçekleşen 1.000 TL lik işlem hacmi sonrasında 1 TL komisyon ve 0,05 TL BSMV müşteriden tahsil edilir.

Borsa İstanbul VİOP'ta gerçekleşen vadeli işlem sözleşmelerinden, pay piyasası endeksine dayalı vadeli işlem sözleşmelerinden işlem hacmi üzerinden %0.0008 (milyonda 8), diğer vadeli işlem sözleşmelerinden %0.001 (yüz binde 1) oranında takas ücreti kesilir.

Borsa İstanbul VİOP'ta gerçekleşen opsiyon sözleşmelerinden, pay piyasası endeksine dayalı opsiyon sözleşmelerinden prim hacmi üzerinde %0.002 (yüz binde 2), diğer opsiyon sözleşmelerinden %0.0015 (yüz binde 1,5) oranından takas ücreti kesilir.

Bahsedilen oranlar Takasbank tarafından belirlenmiş olup, güncel oranlara aşağıdaki adresten ulaşılabilir.

<https://www.takasbank.com.tr/tr/Sayfalar/ucret-ve-komisyon-tarifeleri.aspx>

Vergi

Alım satım kazançları stopaja tabidir. Stopaj oranı Bakanlar Kurulu kararınca belirlenir.

Takasbank'a yatırılan nakit teminatların nemaları %15 stopaja tabidir. İlgili stopaj nihai vergi olduğundan söz konusu kazançların beyanına gerek bulunmamaktadır.

Vadeli işlem sözleşmelerinden elde edilen kazançların vergilendirilmesi anlamında uzun ve kısa pozisyon sahipleri açısından bir farklılık bulunmamaktadır. Sözleşmenin nakdi uzlaşma ile sonuçlandırılması veya ters pozisyon alınmak suretiyle kapatılması durumunda döviz, altın, emtia ve elektrik vadeli işlem sözleşmelerinden elde edilen kazançlar için %10 stopaj uygulanmaktadır. Pay ve pay endeksine dayalı vadeli işlem sözleşmelerinden elde edilen kazançlar için ise %0 stopaj uygulanmaktadır. İlgili stopajlar nihai vergi olduğundan söz konusu kazançların beyanına gerek bulunmamaktadır. Aynı tür sermaye piyasası aracından elde edilen kazanç veya zararlar mahsup edilebilmektedir. Ancak bu kapsamda ortaya çıkan zararlar vergiye tabi diğer kazançlardan indirilemez.

Opsiyon Sözleşmelerinde uzun pozisyona sahip olunması durumunda, sözleşmenin nakdi uzlaşma ile sonuçlandırılması veya ters pozisyon alınmak suretiyle kapatılması (tahsil edilen ve ödenen opsiyon primleri arasındaki fark) durumunda pay ve pay endeksine dayalı opsiyon sözleşmelerinden elde edilen kazançlar için %0 stopaj uygulanmaktadır. İlgili stopajlar nihai vergi olduğundan söz konusu kazançların beyanına gerek bulunmamaktadır. Aynı tür sermaye piyasası aracından elde edilen kazanç veya zararlar mahsup edilebilmektedir. Ancak bu kapsamda ortaya çıkan zararlar vergiye tabi diğer kazançlardan indirilemez. Sözleşmeye ait hak kullanılmadan sözleşmenin sonlanması durumunda ödenen opsiyon primi vergiye tabi diğer kazançlardan indirilemez.

VİOP'TA ELDE EDİLEN KAZANÇLARIN VERGİLENDİRİLMESİ	STOPAJ DURUMU				BSMV DURUMU
	Bireysel Yatırımcılar		Kurumsal Yatırımcılar*		BSMV Mükellefleri
	Tam Mükellef	Dar Mükellef	Tam Mükellef Sermaye Şirketi/Yatırım Fon ve Ortaklıkları	Dar Mükellef Sermaye Şirketi/Yatırım Fon ve Ortaklıkları	
Pay ve Pay Endeksine Dayalı Sözleşmelerden Elde Edilen Kazançlar	0%	0%	0%	0%	İstisna kapsamındadır.
Pay ve Pay Endeksine Dayalı Sözleşmeler Haricindeki Sözleşmelerden Elde Edilen Kazançlar	10%	10%	0%	0%	İstisna kapsamındadır.

Vergi oranları Maliye Bakanlığı'na değiştirilebilecek olup, güncel vergi oranlarına aşağıda yer alan linkten ulaşılabilir. <http://www.borsaistanbul.com/urunler-ve-piyasalar/piyasalar/vadeli-islem-ve-opsiyon-piyasasi/vergilendirme>

B) İKİNCİL PİYASA İŞLEMLERİ

Kıymetlerin ilk ihraçları sonrası işlem gördükleri piyasalar ikincil piyasalardır. Vadeli işlem ve Opsiyon Piyasası'nda gerçekleşen işlemlerde ikincil piyasa işlemlerdir.

C) RİSK PROFİLİ

Zarara uğrama tehlikesi risk olarak adlandırılır. Sermaye piyasasında yapılan yatırımlar, ileride olacak olayların belirsizliği nedeniyle yatırılan paranın kaybedilme olasılığını da taşımaktadır. Siyasi çalkantılar, ekonomik göstergelerde bozulma, ilgili yatırım aracını çıkaran kurumun faaliyetlerinin daralması veya finansal pozisyonunun bozulması, faiz oranlarındaki değişim, döviz kurundaki değişim, ilgili yatırım aracının fiyatının aşırı değişmesi (volatilité) gibi yatırım aracının getirisini etkileyebilecek pek çok risk bulunmaktadır. Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası, yatırımcılara küçük miktarda yatırımla büyük miktarda pozisyon alma ve kaldıraç etkisi yardımıyla yüksek kazanç elde etme imkânı sağlar. Ancak kaldıraç etkisi yatırımcı için, spot piyasaya göre çok daha hızlı ve büyük miktarda zarar etme riskini de içinde barındırır. Piyasada oluşacak fiyat hareketleri sonucunda yatırılan teminatın tümünü kaybedileceği gibi, kayıplar toplam teminatları dahi aşabilecektir.

Opsiyon sözleşmelerinde uzun pozisyon sahibi için opsiyonun riski, ödemiş olduğu prim ile sınırlıdır. Ancak kısa pozisyon sahibi için risk sınırsız olabilir. Çok sayıda kullanım fiyatı için sözleşme varsa yaygın olarak kullanılan sözleşmeler dışında likidite sorunu ortaya çıkar ve alım-satım fiyat teklifleri arasındaki fark da büyür. Bu durum, pozisyon kapamayı ve kar realizasyonunu güçleştirir.

Genel olarak, bir yatırım aracının riski yüksekse, bu araçtan yüksek getiri elde etme beklentisi artmaktadır.

Likidite Riski

Vadeli piyasalar, spot piyasalara göre daha düşük yatırımla aynı miktarda dayanak varlık üzerine yatırım olanağı sunar. Böylece daha geniş kitlelere yatırım yapma fırsatı sunar, her iki piyasanın da daha likit olmasını sağlar. Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası'nda sözleşmeler vadeli olarak işlem görmektedir. Sözleşmelerin vade ayları sözleşme unsurları Borsa tarafından belirlenmektedir. Vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerinde çok sayıda sözleşme ve vade olduğunda yaygın kullanılan sözleşmeler dışında likidite sorunu ortaya çıkabilmektedir.

Piyasa koşullarından dolayı, yeteri miktarda alıcı veya satıcı bulunmadığı durumlarda verilen emir gerçekleşmeyebilir. İşlem gerçekleştirmek için farklı fiyat seviyelerinden emrin girilmesi gerekebilir.

Piyasa Riskleri

VİOP Sözleşmeleri getiri taahhüdü olmayan sermaye piyasası araçlarıdır. Gerçekleştirilen VİOP işlemlerinden kar elde edilebileceği gibi zarar etme riski de bulunmaktadır. Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası'nda açılan pozisyonlar, piyasada oluşan fiyatlar üzerinden alış veya satış yapılarak kapatılabilir. Piyasada oluşan fiyat, açılan pozisyonun maliyet fiyatından yüksek/düşük olması durumunda kar elde edilebileceği gibi, zarar edilmesi de söz konusudur.

Karşı Taraf Riski

İstanbul Takas ve Saklama Bankası Anonim Şirketi, Sermaye Piyasası Kurulu tarafından uygun görülen piyasalar ya da sermaye piyasası araçları itibarıyla alıcıya karşı satıcı, satıcıya karşı da alıcı rolünü üstlenerek takasın tamamlanmasını taahhüt eder. (İstanbul Takas ve Saklama Bankası Anonim Şirketi Merkezi Karşı Taraf Yönetmeliği Sayı:28735)

Garanti Fonu, Merkezi karşı taraf hizmeti verilen piyasa veya sermaye piyasası araçları ile ilgili takas yükümlülüklerinin yerine getirilmemesi durumunda kullanılmak amacıyla Takasbank nezdinde tutulan, teminatlar dışında kalan ve MKT üyelerinin katkı paylarıyla oluşturulan fondur.

D) PİYASA YAPICILIĞI

Piyasa yapıcıları, sorumlu oldukları her sözleşme için, Borsa İstanbul Yönetim Kurulu'nca belirlenen yetki ve esaslar çerçevesinde, alış ve satış emirleri veren ve bu emirler doğrultusunda işlem gerçekleştiren piyasaya likidite sağlayan kurumlardır. Hangi sözleşmelerde piyasa yapıcılığının uygulanacağına veya uygulamadan kaldırılacağına karar vermeye Borsa İstanbul Yönetim Kurulu yetkilidir.

Piyasa yapıcılık uygulaması enstrüman, sözleşme tipi, sözleşme bazında farklılaştırılabilir. Birden fazla sözleşmede piyasa yapıcısı olunabileceği gibi bir sözleşmede birden fazla piyasa yapıcısı da işlem yapabilir.

E) RISK YÖNETİMİ

Piyasa risk yönetimi Takasbank tarafından yapılır. Piyasada gerçekleştirilen işlemler için portföy bazında teminatlandırma yöntemi uygulanır. Portföy bazında teminat hesaplamasına esas teşkil edecek parametreler Takasbank tarafından belirlenir ve duyurulur. Takasbank, portföy bazında teminatlandırma işlemlerinde Standard Portfolio Analysis of Risk (SPAN) algoritması kullanır. Pozisyonu güncellenen hesaplar için son açık pozisyon ve son SPAN parametre dosyası verilerine göre "Bulunması gereken teminat" hesaplanır. "Sürdürme teminatı", bulunması gereken teminat değerinin %75'i olarak dikkate alınır. Sürdürme teminatının (toplam teminat +/- geçici kar/zarar)tutarına oranı olarak tanımlanan risk oranı %100'den büyük ise, ilgili hesap "riskli" duruma düşer. Risksizden riskliye doğru 0,1,2,3 olarak dört risk seviyesi belirlenmiştir. $75 \geq \text{Risk oranı}$ ise risk seviyesi 0, $90 \geq \text{Risk oranı} > 75$ ise risk seviyesi 1, $100 \geq \text{Risk oranı} > 90$ ise risk seviyesi 2, Risk oranı > 100 ise risk seviyesi 3 olarak tanımlanmıştır. Risk seviyesinin 1 veya 2 olması uyarı niteliğindedir; sadece "riskli" hesap statüsüne yaklaşıldığını gösterir. Risk seviyesi 3 olan hesaplar riskli hesap statüsündedir.

Risk durumuna giren hesabın tüm pasif emirleri işlem sisteminde otomatik olarak iptal edilir. Hesap, teminat yatırarak veya bulunması gereken teminat tutarını azaltıcı işlem yaparak riskli durumdan çıkabilir. Riskli hesaplar teminat yatırabilir ancak teminat çekemezler.

Takasbank tarafından zararlar ve prim borçları T günü, karlar ve prim alacakları T+1 günü hesaplara yansıtılır. Seans kapandıktan sonra vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerine ait gün sonu uzlaşma fiyatları belirlenir ve tüm hesaplar güncellenir. Toplam teminatı, sürdürme teminatı tutarının altına düşen hesaplar için "teminat tamamlama çağrısı" yapılır. Teminat tamamlama çağrısı alan hesaplar, yükümlülüklerini T+1 günü en geç 14:00'a kadar yerine getirmek zorundadır.

F) YURTDIŞI PİYASALARDA GERÇEKLEŞTİRİLEN İŞLEMLER

Amerika'da Gain Capital firmasının OEC iBroker veya oec trader üzerinden yapılan işlemlerde, aylık kontrat sayısına bağlı olarak işlem başına komisyon ücreti + Borsa Ücreti alınır. Örneğin aylık 30 kontrat yapılan işlemin komisyonu $15 + \text{borsa ücreti}$ ise ödenecek toplam tutar $15 * 30 = 450 \text{ usd} + \text{Borsa Ücreti}$ şeklinde tahsil edilir.

Borsa ücretleri yapılan borsa nezdinde farklılık gösterdiğinden ilgili borsaların web sitelerinde ilan edilmektedir. Yurtdışı türev işlemleri, Amerika'da Gain Capital firmasının OEC iBroker veya oec trader üzerinden, Londra Metal Borsasında ise Triland Metals aracılığı ile gerçekleştirilmektedir. Platform aracılığı ile yapılan işlemler için tahsil edilen borsa payları ve takas ücretleri ilgili borsaların *internet sayfalarında* ilan edilmiştir. Örneğin CME, NYMEX, ICE gibi borsalarda yapılan işlemlerde ödenecek borsa payları www.cmegroup.com ve www.theice.com gibi kurum internet sayfalarından takip edilebilir.

Londra Metal Borsası'nda, komisyonun belli bir yüzde olarak tahsil edileceği durumlarda komisyon, yatırılan teminatın değil işlem yapılan sözleşme büyüklüğünün yüzdesi olarak (1/16%) tahsil edilmektedir. Örneğin 1820 fiyatla bir alüminyum işlemi gerçekleştiğinde ödenecek komisyon $1820(\text{fiyat}) * 25(\text{sözleşme çarpanı}) * \%1/16$ (komisyon yüzdesi) = 28,43 USD'dir.

Alım satım kazançlarına dair vergi bildirimlerini yapmak müşterinin sorumluluğundadır.

Yurtdışı Türev Piyasalarda yapılan tüm işlemlerin ikincil piyasası mevcuttur.

Türev araçlar çeşitli oranlarda risklere tabidir. Piyasada oluşacak fiyat hareketleri sonucunda yatırılan teminatın bir kısmını ya da tümünün kaybedebileceği gibi, kayıplar toplam teminatı dahi aşabilir.

İlgili borsada gerçekleştirilecek yurtdışı türev işlemler için en az Borsa'nın belirlediği tutarda bir başlangıç teminatı yatırılması gerekmektedir.

Yapılacak teminat tamamlama çağrılarını istenen süre içinde ve şekilde yerine getirilmesi, aksi takdirde hiçbir ihbara gerek duymadan pozisyonun piyasa değerinden, özen borcu çerçevesinde zararına da olsa kapatılacaktır.

İlgili Borsalar, mevzuatta yer alan belli koşulların varlığı halinde, vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerinin vade bitim tarihlerini belirlemeye veya belirlenmiş olan vade bitim tarihlerini değiştirmeye ve pozisyonları tasfiye etmeye yetkilidir.

Bir opsiyon sözleşmesi alındığında, opsiyonun kullanılmaması durumunda risk, opsiyon primi ve buna ek olarak ödenen komisyon ve diğer muamele ücreti ile sınırlıdır. Bir opsiyon sözleşmesi satıldığında, elde edilen prim ödemesini aşan sınırsız zarar riski söz konusudur. Opsiyonu yerine getirmeniz istendiğinde, bunun üzerinde herhangi bir kontrol yetkiniz yoktur. Dolayısıyla, sadece yüksek sermayeye sahip deneyimli kişiler opsiyon satmaya teşebbüs etmelidirler.

Opsiyonların birçok çeşidi vardır ve kendinizi bir taahhüt altına sokmadan önce, müşteri temsilciniz ile yatırım ihtiyaçlarınız ve tip sözleşmelere taraf olmanın içerdiği riskler konusunda fikir alışverişinde bulunmalısınız.

Piyasanın sıkışık, likiditenin oldukça düşük olduğu, maksimum fiyat hareketinin gerçekleştiği bir ortamda, sistemde piyasa yapıcılığı mevcut ise; piyasa yapımcılarının en geniş banttı kotasyon verdikleri piyasa şartlarında, riski sınırlama imkanı veren "şarta bağlı emirler" ile "strateji emirleri" de dahil olmak üzere kurumumuz da dahil yatırım kuruluşları vasıtasıyla piyasaya iletilmesi istenilen emrin gerçekleşmeme ihtimali dikkate alınmalıdır.

Vadeli işlem sözleşmesinde "spread" (fark veya yayılma) pozisyonu almak normal şartlarda daha az risklidir. Ancak olağanüstü piyasa şartlarında yayılma pozisyonu Vadeli İşlemler Piyasası'nda doğrudan uzun veya kısa pozisyon almaktan her zaman daha az riskli olmayabilir.

Kaldıraç etkisi nedeniyle, düşük teminatla işlem yapmanın piyasada lehe çalışabileceği gibi aleyhe de çalışabileceği ve bu anlamda kaldıraç etkisinin yüksek kazançlar sağlayabileceği gibi zararlara da yol açabileceği ihtimali göz önünde bulundurulmalıdır. Borsa tarafından, hesap ve firma bazında belirlenen pozisyon limitine ulaşıldığı takdirde pozisyon kapatmak dışında verilecek emirler piyasada gerçekleşmeyebilecektir.

Türev piyasalarda yapılacak işlemlere ilişkin aktarılan bilgiler ve yapılan tavsiyelerin eksik ve doğrulanmaya muhtaç olabileceği dikkate alınmalıdır. Vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerinin alım satımına ilişkin olarak müşteri temsilcisi tarafından yapılacak teknik ve temel analizlerin kişiden kişiye farklılık arz edebileceği ve bu analizlerde yapılan öngörülerin kesin olarak gerçekleşmeme olasılığının bulunduğu dikkate alınmalıdır.

Yabancı para cinsinden sermaye piyasası araçlarında, yukarıda sayılan risklere ek olarak kur riskinin olduğunu, kur dalgalanmaları nedeniyle Türk Lirası bazında değer kaybı olabileceği, devletlerin yabancı sermaye ve döviz hareketlerini kısıtlayabileceği, ek ve/veya yeni vergiler getirebileceği, alım-satım işlemlerinin zamanında gerçekleşmeyebileceği ve teslimat öngörülen sözleşmelerde fiziksel varlığın teslim edilmeme riskine de maruz kalınabileceği bilinmelidir.

Piyasadaki fiyat hareketleri, alınmış olunan pozisyon aleyhine geliştiğinde ilgili hesap Borsa tarafından "riskli" hesap olarak belirlenebilir. Bu durumda Borsaya pasif emir girişi yapılamayabilecektir. Müşteri pozisyonlarına ait risk takibi risk raporlama birimi tarafından yapılmaktadır.

Paranın yurt dışına nasıl transfer edildiği;

Platform üzerinden işlem yapan müşterilerden nakit teminat kabul edilir. Nakit teminatlar yurtdışında çalışılan aracı kurum olan Gain Capital'a nakit olarak; müşterinin kurum nezdinde açılmış hesabına transfer edilir.

Londra Metal Borsası'nda yapılan işlemler için Triland Metals Ltd. firması ile çalışılmakta olup alınan teminatlar ise Deniz Yatırım nezdinde müşteri hesabında tutulmaktadır.

İşlem yapılan borsa ve platformlar;

Gain Capital işlem platformu olan OEC iBroker veya oec trader ile; global bazda işlem gören birçok türev ürün piyasasında işlem yapılmasına fırsat vermektedir.

Londra Metal Borsası işlemleri için ise Londra da Triland Metals Ltd. firması ile çalışılmaktadır.

Sermaye piyasası aracının veya müşteri varlığının nerede saklandığı;

Müşterilerin pozisyonları Amerika'da yapılan işlemler için Gain Capital, Londra Metal Borsası'ndaki işlemler içinse Triland Metals'de saklanmaktadır.

İşlem yapılan piyasalarda yatırımcı tazmin sistemi olup olmadığı ve varsa tazminin kapsamı;

Yapılan işlemlere ait yatırımcı tazmin sistemi mevcut olup, yurtdışında çalışılan kurumların tabii olduğu düzenleyici kurumların kurallarına ve yeddi emin tarafından belirlenecek kurallara göre tazmin olmaktadır.

TEZGAHÜSTÜ TÜREV ÜRÜNLER RİSK BİLDİRİM FORMU

A) TEZGAHÜSTÜ TÜREV ARAÇLAR GENEL BİLGİLER

Tezgahestü Türev Araç Adı	Riskler	Faydaları	Uygun Müşteri	Piyasa Koşulları
Forward	<p>Forward işlemleri Anapara Korumalı bir ürün değildir. Yani işlem sonucu oluşan zarar neticesinde müşteriler başlangıç teminatları/yatırımlarını kısmen veya tamamen kaybedebilirler.</p> <p>Forward sözleşmeleri vade tarihinde sözleşmenin her iki tarafı için de işlemin anlaşma fiyatı ve miktarı üzerinden gerçekleştirilmesini zorunlu kılar. Bu nedenle;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Forward satım işlemlerinde; vadede piyasa fiyatı anlaşma fiyatının üstünde ise; - Forward alım işlemlerinde; vadede piyasa fiyatı anlaşma fiyatının altında ise; <p>Müşteriler zarar etme riski ile karşı karşıyadır.</p>	<p>Kur riskinin kontrol edilmesi ve belirli limitlerde tutulmasına olanak sağlar. İthalat ya da ihracatta, vadeli ödeme veya tahsilat durumunda kur değerinin daha önce belirlenmesi sayesinde kurdaki dalgalanmaların olumsuz etkisinden korur.</p> <p>Dalgalı kur sistemi, kur belirsizliğini de beraberinde getirdiğinden Forward yapılarak kur belirsizliği ortadan kaldırılmış olur. Net ve güvenilir fiyatlama ya da bütçeleme yapılmasına olanak tanır. Döviz Forward sözleşmeleri yatırımcıyı, lehine olmayan döviz hareketlerinden korur.</p>	<p>İhracat ve ithalat yapan, Bilançosunda kur riski taşıyan, Varlık yönetimi amacıyla işlem yapan, Nakit akışını etkin şekilde yönetmek isteyen, Döviz piyasalarını takip eden ve kurlar üzerinde beklentiye sahip olan, Belirli bir vadede döviz cinsi alacağı veya borcu olan, Geliri ve ödemeleri farklı para birimlerinde olan, Alacaklarının TL veya döviz karşılığı değerini bugünden garantiye almak isteyen müşteriler için uygundur.</p>	<p>OTC (tezgâh üstü piyasalar). İşleme, müşteri talep ve ihtiyaçlarına özel olarak tasarlanır, ikincil piyasası yoktur.</p>
Opsiyon	<p>Opsiyon sözleşmeleri çeşitli oranlarda risklere tabidir. Piyasada oluşacak fiyat hareketleri sonucunda <u>yatırılan teminatın tümü kaybedilebileceği gibi, kayıp miktarı toplam teminatı (anaparayı) dahi aşabilecektir.</u></p> <p>Bir opsiyon sözleşmesi alırsanız, opsiyonu kullanmadığımız takdirde riskinizi, opsiyon primi ve buna ek olarak ödeyeceğiniz komisyon ve diğer muamele ücreti ile sınırlamanız mümkündür.</p> <p>Bir opsiyonu satarsanız, görece küçük ters bir piyasa hareketinde, opsiyon satmakla elde ettiğiniz prim ödemesini aşabilecek potansiyel kayıp riskini üstlenirsiniz. <u>Opsiyonu yerine getirmeniz istendiğinde, bunun üzerinde herhangi bir kontrol yetkiniz yoktur.</u> Dolayısıyla, sadece yüksek sermayeye sahip <u>deneimli kişiler opsiyon satmaya teşebbüs etmelidirler.</u> Kaldıraç etkisi nedeniyle, düşük teminatla işlem yapmanın piyasada lehe çalışabileceği gibi aleyhe de çalışabileceği ve bu anlamda kaldıraç etkisinin tarafınıza yüksek kazançlar</p>	<p>Piyasa fiyat esnekliğinin sonucu oluşan riskten korunmak isteyen yatırımcılar gelecekteki fiyatı sabitlemek amacıyla; spekülasyon amacıyla işlem yapan yatırımcılar fiyat hareketlerinden kazanç sağlamak amacıyla; piyasalar arasındaki fiyat farklarından faydalanarak kar elde etmek amacıyla yapılır.</p>	<p>Varlık yönetimi amacıyla işlem yapanlar, Nakit akışını etkin şekilde yönetmek isteyenler, Döviz piyasalarını takip eden ve kurlar üzerinde beklentiye sahip olanlar Belirli bir vadede döviz cinsinden alacağı veya borcu olanlar Geliri ve ödemeleri farklı para birimlerinde olanlar Alacakları TL veya döviz karşılığı değerini bugünden garantiye almak isteyenler İhracat ve ithalat yapanlar Bilançosunda kur riski taşıyanlar</p>	<p>OTC (tezgâh üstü piyasalar). İşleme, müşteri talep ve ihtiyaçlarına özel olarak tasarlanır, ikincil piyasası yoktur.</p>

Tezgâhüstü Türev Araç Adı	Riskler	Faydaları	Uygun Müşteri	Piyasa Koşulları
	sağlayabileceği gibi <u>büyüklüğü belirsiz ve sınırsız zararlara da yol açabileceği ihtimali göz önünde bulundurulmalıdır.</u>			
D.C.D	<p>Çift Para Birimli Mevduat işlemi opsiyon ve mevduat işlemlerinin birleşmesinden ortaya çıkan bir üründür. Risk ise opsiyon kısmında oluşmaktadır.</p> <p>Opsiyon riskleri için yukarıdaki "Opsiyon" Bölümü'ne bakabilirsiniz.</p>	<p>Beklentileri doğrultusunda ölçülü bir risk olarak ; getirisini yükseltmek isteyenler tarafından tercih edilen bir yatırım ürünüdür. D.C.D ürününde iki ayrı getiri elde edilir:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Müşteri belirlediği herhangi bir para birimini, belirli bir vadede belirli bir fiyattan alma veya satma hakkını banka/aracı kuruma satarak , karşılığında opsiyon primi kazanır. 2. İşleme konu olan meblağın tamamı ; vade tarihinde, vadeli mevduat olarak bağlanır ve müşteri mevduat faizi elde eder. 	<p>Mevduat faizine göre daha avantajlı getiri elde etmek isteyenler</p> <p>Döviz piyasalarını takip eden ve ileriye yönelik döviz beklentilerini getiriye çevirmek isteyenler Portföy çeşitliliği kapsamında çeşitli para birimleri arasında geçiş yapmak isteyenler</p> <p>Kur/parite hedefi olanlar tarafından kullanılabilir</p>	<p>OTC (tezgâh üstü piyasalar). İşleme, müşteri talep ve ihtiyaçlarına özel olarak tasarlanır, ikincil piyasası yoktur.</p>
Faiz Değişim Anlaşması (IRS)	<p>Anapara Korumalı ürün değildir. Yani işlem sonucu oluşan zarar neticesinde müşteriler başlangıç teminatları/yatırımlarını kısmen veya tamamen kaybedebilirler.</p> <p>Değişken faizden sabit faize dönülen işlemlerde faiz oranları düşüş gösterir veya düşük seyrederek ise,</p> <p>Sabit faizden değişken faize dönülen işlemlerde faiz oranları yükselişe geçer veya yüksek seyrederek ise, müşteriler zarar edebilirler.</p>	<p>Bilançosunda faiz riski taşıyan müşteriler için faiz oranlardaki değişimden kaynaklı belirsizlikleri ortadan kaldıran ve bu sayede müşterilerin faiz alacak ve yükümlülüklerini etkin bir şekilde yönetmelerini sağlayan bir üründür. Müşteriler faiz oranı risklerini ortadan kaldırmak için bu ürünü kullanabilir.</p> <p>Faiz oranlarının yönü hakkında öngörüsü olan müşterilere bu öngörülerini doğrultusunda getiri elde edebilme imkânı sunar.</p>	<p>Bilançosundaki kalemler nedeniyle faiz riski taşıyan müşteriler Alacak ve yükümlülüklerinin faiz gelir ve giderleri sonucunda oluşan nakit akışını etkin şekilde yönetmek isteyen müşteriler</p> <p>Faiz oranları ile ilgili öngörüsü bulunan ve bunu getiri olarak elde edebileceğini düşünen müşteriler kullanabilir.</p>	<p>OTC (tezgâh üstü piyasalar). İşlem, müşteri talep ve ihtiyaçlarına özel olarak tasarlanır, ikincil piyasası yoktur.</p>
Döviz SWAP	<p>Vade tarihinde sözleşmenin her iki tarafı için de işlemin anlaşma fiyatı ve miktarı üzerinden gerçekleştirilmesini zorunlu kılar. Bu nedenle;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vadeli bacak satım işlemi ise; vadede piyasa fiyatı anlaşma fiyatının üstünde ise; • Vadeli bacak alım işlemi ise; vadede piyasa fiyatı anlaşma fiyatının altında ise; <p>Müşteriler zarar etme riski ile karşı karşıyadır.</p>	<p>Bilançosunda kur riski taşıyan (ihracat veya ithalat yapan müşteriler gibi) müşteriler için kur değişiminden kaynaklı belirsizlikleri ortadan kaldıran ve bu sayede müşterilerin maliyetlerini sabitleyebilmelerini ve nakit akışlarını planlamalarını sağlayan bir üründür. Müşterilerin maruz kaldığı kur riskini ortadan kaldırır.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • İhracat veya İthalat yapan müşteriler gibi bilançosunda kur riski taşıyan müşteriler •Bilançosundaki yabancı para kalemler nedeniyle oluşan nakit akışını etkin şekilde yönetmek isteyen müşteriler 	<p>OTC (tezgâh üstü piyasalar). İşlem, müşteri talep ve ihtiyaçlarına özel olarak tasarlanır, ikincil piyasası yoktur.</p>

Tezgahestü Türev Araç Adı	Riskler	Faydaları	Uygun Müşteri	Piyasa Koşulları
Çarpraz Döviz Swap'ı (XCCY Swap – Cross Currency Swap)	Değişken faizden sabit faize dönülen işlemlerde faiz oranları düşüş gösterir veya düşük seyrederek ise, Sabit faizden değişken faize dönülen işlemlerde faiz oranları yükselişe geçer veya yüksek seyrederek ise, XCCY Swap ile yükümlülüklerin dönüştürdükleri döviz cinsi yükümlülüklerinin orijinal döviz cinsi karşısında değer kazanır ise, müşteriler zarar edebilirler.	Bilançosunda faiz ve kur riski taşıyan müşteriler için faiz oranlardaki ve kurlardaki değişimden kaynaklı belirsizlikleri ortadan kaldıran ve bu sayede müşterilerin faiz ve döviz alacak ve yükümlülüklerini etkin bir şekilde yönetmelerini sağlayan bir üründür. Müşteriler faiz oranı ve kur risklerini ortadan kaldırmak için bu ürünü kullanabilir. Faiz oranlarının ve kurların yönü hakkında öngörüsü olan müşterilere bu öngörülerini doğrultusunda getiri elde edebilme imkanı sunar.	Bilançosundaki kalemler nedeniyle faiz ve kur riski taşıyan müşteriler Alacak ve yükümlülüklerinin faiz gelir ve giderleri sonucunda oluşan nakit akışını etkin şekilde yönetmek isteyen müşteriler Faiz oranları ve kurlar ile ilgili öngörüsü bulunan ve bunu getiri olarak elde edebileceğini düşünen müşteriler	OTC (tezgâh üstü piyasalar). İşlem, müşteri talep ve ihtiyaçlarına özel olarak tasarlanır, ikincil piyasası yoktur.

B) İŞLEME İLİŞKİN KOMİSYON, ÜCRET VE VERGİ TUTAR VEYA ORANLARI

Tezgahestü Türev Ürünlerle ilgili her türlü kayıt/ belge / dokümantasyon, vergi, işleyiş ve diğer koşullar, yasa koyucular ve yetkili merciler tarafından belirlendiği şekliyle kurumumuz tarafınca uygulanmaktadır. Yeni düzenlemeler ve değişiklikler yürürlüğe girdiğinde gerekli güncellemeler yapılmaktadır.

İşbu form düzenlendiği tarihte geçerli olan koşullar aşağıda belirtilmiştir.

- Müşterinin opsiyon satıcısı olduğu opsiyon işlemlerinde tüzel kişiler için vergi (stopaj) yoktur. Gerçek kişilerde ise, opsiyon primi üzerinden %10 stopaj kesilir.
- Müşterinin opsiyon alıcısı olduğu opsiyon işlemlerinde opsiyon kullanım fiyatı ile vade sonundaki muhasebe anındaki spot kur arasındaki müşteri lehine oluşan fark üzerinden gerçek kişilerde %10, tüzel kişiliklerde %0 stopaj kesilir.
- Mevduat faizi üzerinden vade ve döviz cinsine göre aşağıdaki tabloda bulunan oranlarda stopaj kesilir. Opsiyon primi üzerinden ; gerçek kişilerde %10 ; tüzel kişiliklerde %0 stopaj kesilir.

	TL Stopaj Oranı	Döviz Stopaj Oranı
1-180 GÜN	15%	18%
181-365 GÜN	12%	15%
366 GÜN VE ÜZERİ	10%	13%

- Forward işlemlerinde anlaşılan vade kuru ile vade sonundaki muhasebe anındaki spot kur arasındaki müşteri lehine oluşan fark üzerinden gerçek kişilerde %10 ; tüzel kişiliklerde %0 stopaj kesilir.
- SWAP işlemlerinde, işlemin iki bacağı arasındaki müşteri lehine oluşan kur farkı üzerinden gerçek kişilerde %10, tüzel kişiliklerde %0 stopaj kesilir.
- Tüzel kişilerde elde edilen kur gelirleri kurumlar vergisine tabidir.
- İşlemlerle ilgili olarak ücret ve komisyon bulunmamaktadır. Ücret ve komisyonlar ile ilgili bir değişiklik olması durumunda DenizBank web-sitesinden ilan edilecektir.

C) İLGİLİ SERMAYE PİYASASI ARACININ İKİNCİL PİYASASININ OLUP OLMADIĞI

Tezgahestü türev işlemlerin ikincil piyasası bulunmamaktadır.

D) TEZGAHÜSTÜ TÜREV ARAÇLARDA KARŞILAŞILABİLECEK RİSKLER

- Mali kuruluş nezdinde açtıracağınız hesap ve bu hesap üzerinden gerçekleştirilecek tüm tezgahestü türev araç alım satım işlemleri Sermaye Piyasası Kurulunca çıkartılan ilgili her türlü mevzuat ve benzeri tüm idari düzenleme hükümlerine tabidir.
- Tezgahestü türev araç işlemleri, işlem tarafları arasında kendi ihtiyaçları doğrultusunda karşılıklı pazarlığa dayalı olarak gerçekleşmektedir. Bu nedenle işlem gerçekleştirilmeden önce karşı tarafın, işlemde doğan yükümlülüğünü yerine getirip getiremeyeceğine ilişkin kapasitesinin değerlendirilmesi gerekmektedir. Tezgahestü piyasa kapsamında işlemlerin netleştirilmesi ve takasına ilişkin anlaşmalar yapılabilir. Ancak, bu tür anlaşmaların varlığı taraflara işlemlerin sonuçlandırılması aşamasında herhangi bir garanti ya da koruma sağlamamaktadır.
- Tezgahestü türev araç işlemlerinde mali kuruluşlar piyasa yapıcısı gibi davranarak tarafları bir araya getirebilmekte, herhangi bir müşterinin ihtiyacına cevap verecek karşı tarafı bularak işlemlere aracılık

edebilmekte ya da bir müşteri ile karşılıklı olarak kendi portföylerine yaptıkları işlemi farklı bir karşı taraf ya da müşteri ile yine kendi portföylerine ters pozisyon olarak kapatabilmektedirler. Bu şekilde piyasa yapıcısı olarak nitelendirilebilecek mali kuruluşlarla yapılan işlemlerin 3. taraflarla yapılmış olarak kabul edilmesi gerekmektedir. Bu kapsamda gerçekleştirilen işlemlerde piyasa yapıcısı mali kuruluşlara, özellikle piyasa ya da münferit işleme ilişkin teknik bilgi ve tecrübeleri dikkate alındığında, işlemlere danışmanlık eden ya da emanetçi taraf olarak bakılmamalıdır. Taraflar, hukuki ilişkilerinin tam ve açıklıkla belirlenmesine yönelik olarak, işlem kapsamına giren her türlü detay ve açıklamaya aralarındaki sözleşme metninde yer vermelidir. Bu türde işlemler gerçekleştirilmeden önce hukuki konularda danışmanlık hizmeti alınması uygun olacaktır.

4. Tezgahüstü türev araç işlemlerinin, taraflar arasında farklı ve belirli ihtiyaçlara karşılık vermek üzere yapılandırılmış olduğundan ve işlem tarafları farklı özelliklere (faaliyet konusu, mali yapı vb.) sahip olduklarından, başlangıç anında tespit edilmesi mümkün olmayan bazı özel risk unsurlarını barındırması mümkündür. Bu kapsamda tarafların, işlem yapacakları tezgahüstü türev araç sözleşmelerinin kendi özel ihtiyaçlarına uygunluğu, barındırdıkları risk unsurları, hukuki yaptırımların uygulanabilirliği vb. konularda profesyonel yardım almaları tavsiye olunur.
5. Tezgahüstü türev araç işlemleri sonucunda sağlanacak getiri kadar karşılaşılabilecek muhtemel zararın miktarı da çok yüksek tutarda olabilir. Bunun yanı sıra taraflar, işlem başlangıcında sayısal olarak ortaya konulamayan miktarlarda zarara maruz kalabilirler. Örneğin, anapara korumalı olarak yapılandırılmış bir tezgahüstü türev araç işleminde, işlem kapsamında tarafların tabi oldukları mevzuat uyarınca işlem yetkilerinin iptali sonucunda anaparanın geri ödenememesi gibi birçok farklı risk unsurunun da dikkate alınması gerekmektedir.
6. Tezgahüstü türev araç işlemlerinin kişisel ihtiyaçlara göre yapılandırılmış olması ve sözleşmelerin, işlemlerin sonuçlandırılması ya da diğer bir tarafa devredilmesine ilişkin içerdiği kısıtlamalar nedeniyle, herhangi bir tezgahüstü türev işleminin, işlem başlangıç fiyatından ya da herhangi bir fiyat üzerinden zarar durdurmalı emir ihtiva etse bile tasfiye edilmesi mümkün olmayabilir.
7. Piyasa riskine ilişkin değerlendirme yapılması tamamen bu riske maruz kalan tarafların sorumluluğu altındadır. Anlaşma hükümleri çerçevesinde, tezgahüstü türev araç işleminin vadesi içerisinde, taraflardan hiçbirinin (aracılık eden kurumlar da dahil), işlemin karşı tarafına ya da taraflarına piyasa ve fiyat hareketleri hakkında bilgi verme zorunluluğu bulunmamaktadır.
8. Tezgahüstü piyasa türev araç işlemleri kapsamında, Banka/Aracı Kurum çalışanlarının hatalı işlemlerini de kapsayacak şekilde, tazminat garantisi veren zorunlu sigorta anlaşmaları bulunmamaktadır. Tezgahüstü türev araç işlemlerini düşük miktarda özkaynak ile gerçekleştirmek mümkündür. Bununla birlikte, tezgahüstü türev araçların sahip olduğu kaldıraç oranları dikkate alındığında, belirli şartlar altında (olumsuz piyasa gelişmeleri, karşı taraf ödeyememe riski vb.) alınan teminatlar dahi işlemin sonuçlandırılması için gerekli olan parasal tutarı kısmen karşılayabilecek seviyede olmayabilir. Piyasadaki fiyat hareketleri, ihraççının ödeme gücüne düşmesi veya iflası vb. haller için yatırım kuruluşu garantisi veya yatırımcı tazmin sistemi bulunmamaktadır. Yatırım kuruluşları tarafından yatırımcı adına saklanan veya yönetilen nakit ödeme veya sermaye piyasası araçlarının teslim yükümlülüklerinin yerine getirilmemesinden kaynaklanan taleplerde, Yatırımcı Tazmin Merkezi'nin tazmin kapsamı hususunda http://www.ytm.gov.tr/yatirimci_bilgilendirme/koruma-kapsami.aspx web adresinden bilgi alabilirsiniz.
9. Elektronik işlem platformlarında gerçekleştirilecek tezgahüstü türev araç işlemleri kapsamında bilgi işlem altyapısında yaşanması muhtemel olumsuzluklardan kaynaklanan farklı risklere maruz kalınması mümkündür.

E) PİYASA YAPICILIĞI MEKANİZMASI

Tezgahestü türev işlemlerde Piyasa Yapıcılığı Mekanizması bulunmamaktadır.

F) TEZGAHÜSTÜ TÜREV ÜRÜNLERİN GENEL OLARAK NASIL YAPILANDIRILDIĞI VE FİYATLANDIRILDIĞI

Tezgahestü türev işlemler ile ilgili fiyatlamalar Bloomberg, Reuters vb. veri sağlayıcılarda yer alan piyasa fiyatları paralelinde Banka/Aracı Kurum pozisyon yönetimi dikkate alınarak yapılmaktadır.

G) TEZGAHÜSTÜ TÜREV ARAÇLARA İLİŞKİN RİSK TAKİBİ

Tezgahestü türev işlemleri için Banka/Aracı Kurum'un uygun gördüğü bir teminat miktarı alınmaktadır. Teminatların hesaplanması kullanılan türev ürün, döviz türü ve vade tarihi gibi değişkenlere bağlı olarak farklılık göstermektedir. Teminat yeterliliği tezgahestü türev ürünün mevcut piyasa fiyatlarına göre günlük olarak takip edilir. Teminatın yetersiz kaldığı durumlarda, müşteriler bilgilendirilir, zarar artarsa teminat tamamlama çağrısı yapılır, eğer yeterli teminat seviyesine gelinmez ise tezgahestü türev işlemin tasfiyesi gerçekleştirilir. Detaylara aşağıda yer verilmiştir.

- **Müşteri Bilgilendirmesi:** Açık pozisyonlara ilişkin piyasa fiyatlarına göre yaşayan henüz gerçekleşmemiş zararların Müşteri hesabında o anda mevcut olan teminatın minimum %40'ına gelmesi halinde müşteriye işlem zararı ile ilgili bilgilendirme yapılacaktır.
- **Teminat Tamamlama Çağrısı:** Açık pozisyonlara ilişkin piyasa fiyatlarına göre yaşayan henüz gerçekleşmemiş zararların Müşteri hesabında o anda mevcut olan teminatın %60'ına eşit olması veya bunu geçmesi halinde Banka/Aracı Kurum müşteriye 24 saat içinde pozisyonu kısmen ya da tamamen kapatmasını veya toplam gerçekleşmemiş zararların teminatın %60'ından daha az olması için gerekli ek miktarı yatırmasını ihtar eder.
- **Banka/Aracı Kurum'un Anlaşmayı Erken Kapama Hakkı:** Açık pozisyonlara ilişkin henüz gerçekleşmemiş zararların Müşteri hesabında o anda mevcut olan teminatın %80'ini aşması veya bu aşım olmaksızın en az bakiyenin altına düşmesi halinde Banka/Aracı Kurum süre vermeksizin taraflar arasında imzalanan "Türev İşlemleri Çerçeve Sözleşmesi" ve kanunlar çerçevesinde açık pozisyonları tasfiye etme hakkına sahiptir.

Dolayısıyla, Banka/Aracı Kurum tarafından yapılacak teminat tamamlama çağrılarını istenen süre içinde ve şekilde yerine getirilmesi, aksi taktirde hiçbir ihbara gerek duymadan pozisyonun piyasa değerinden, ilgili borç çerçevesinde zararına da olsa kapatılmasına razı olunması gerekmektedir.

H) TEZGAHÜSTÜ TÜREV ÜRÜNLERİN GENEL OLARAK NASIL YAPILANDIRILDIĞI VE FİYATLANDIRILDIĞI

Tezgahestü Türev Ürünlerde Yapılandırma ve Fiyatlandırma

Kaldıraçlı alım satım işlemleri, piyasa yapıcısı ulusal ve/veya uluslararası bankaların sağladığı likidite havuzunda sürekli müzayede yöntemi ile en iyi alış ve en iyi satış fiyatlarının eşleştirilmesi ile gerçekleşmektedir.

I) ÇIKAR ÇATIŞMASI

Yatırım kuruluşunun müşteriye karşı taraf olarak pozisyon aldığı ve sunulan hizmet ya da ürünün niteliği gereği müşterinin zarar etmesinin yatırım kuruluşunun kar elde etmesiyle sonuçlandığı durumlar çıkar çatışmasına yol açabilir.

DenizBank / DenizYatırım olası çıkar çatışmasını müşteriye bildirir ve müşteri çıkarlarını her zaman öncelikli tutar.

J) DİĞER KONULAR

Sermaye piyasası aracının müşteri adına saklanması:

İşlem yapılan piyasalarda yatırımcı tazmin sistemi olup olmadığı ve varsa tazminin kapsamı;

Tezgahestü türev araç işlemleri, müşterinin ihtiyaçları doğrultusunda gerçekleşmektedir. Bu nedenle işlem gerçekleştirilmeden önce Bankanın/Aracı Kurumun, işlemde doğan yükümlülüğünü yerine getirip getirmeyeceğine ilişkin kapasitesinin değerlendirmesi gerekmektedir. Tezgahestü piyasa kapsamında işlemlerin netleştirilmesi ve takasına ilişkin anlaşmalar yapılabilir. Ancak bu tür anlaşmaların varlığı müşteriye işlemlerin sonuçlandırılması aşamasında herhangi bir garanti ya da koruma sağlamamaktadır.

K) CFD İşlemlerine İlişkin Özel Hükümler

A 1- CFD işlemlerinde işlem saatleri, bu işlemlere dayanak teşkil eden Yabancı Türev Aracın işlem gördüğü organize piyasadaki işlem saatleri ile sınırlıdır. Müşteri, ilgili organize piyasadaki işlem saatleri haricinde CFD işlemi yapamayacağını kabul ve beyan eder. Aracı Kurum, CFD işlem saatlerini elektronik posta; Elektronik İşlem Platformu yada Aracı Kurum websitesi www.denizfx.com vasıtası ile Müşteri'ye bildirir. İlgili organize piyasadaki işlem saatleri haricinde verilen emirler, ilgili piyasanın açılmasıyla birlikte işleme konulur.

KALDIRAÇLI ALIM SATIM İŞLEMLERİ RİSK BİLDİRİM FORMU

A) İŞLEME İLİŞKİN KOMİSYON, ÜCRET VE VERGİ TUTAR VEYA ORANLARI

Kaldıraçlı Alım Satım İşlemleri Sözleşme'si kapsamında yer alan iş ve işlemlerin DenizYatırım ve/veya üçüncü kişiler tarafından yapılması ile ilgili olarak ortaya çıkan her türlü masraf ve hizmet bedelleri (hesap işletim gideri, hesap ekstresi ve diğer bildirimlere ilişkin posta ve noter ücretleri, EFT masrafları ve diğer hakların kullanımına ilişkin ücretler ve üçüncü kişilere ödenen diğer gider ve hizmet bedelleri ve sair tutarlar) müşteri tarafından ödenecektir. İşlemlere başlamadan önce sözleşmenizde yer alan yükümlü olacağınız bütün komisyon ve diğer muamele ücretleri konusunda teyit almalısınız. Eğer ücretler parasal olarak ifade edilmemişse size nasıl yansıtacağı ile ilgili anlaşılır örnekler içeren yazılı bir açıklama talep etmelisiniz.

DenizYatırım, kaldıraçlı alım satım hizmetlerin sunulması sırasında gerçekleştireceği banka transferi, EFT ve diğer bankacılık işlemlerinden kaynaklanan her türlü masraf, komisyon, vergi ve ücret Müşteri tarafından karşılanacaktır.

B) İLGİLİ SERMAYE PİYASASI ARACININ İKİNCİL PİYASASININ OLUP OLMADIĞI

Kaldıraçlı Alım Satım İşlemlerinin ikincil piyasası yoktur.

C) KALDIRAÇLI ALIM SATIM PİYASASINDA KARŞILAŞILABİLECEK RİSKLER

İletişim Riski

Yatırımcı İşlem Platformu üzerinden emir iletirken, internet servis sağlayıcılarında, mobil iletişim hizmetlerinde, ulusal ve/veya uluslararası internet bağlantılarında ve/veya mobil iletişim hizmetlerinde yaşanabilecek sorunlardan, kendisinin ve/veya yatırım kuruluşunun internet hizmetlerinin kesintiye uğramasından yatırım kuruluşunu sorumlu tutamaz. İşlem Platformu'nun kullanımı için gerekli iletişim alt yapısı ve internete ilişkin tüm riskler müşterinin sorumluluğudur.

İphone, ipad, android vb. mobil işlem platformları ve diğer elektronik işlem platformları üzerinden gerçekleştirilen işlemlerde bağlantı problemleri gerçekleşebileceği dikkate alınarak, bu işlemlerin Elektronik İşlem platformuna yansıtıp yansımadığının kontrolünün sorumluluğu tarafınıza aittir.

Piyasa Riski

Kaldıraçlı alım satım işlemlerinde Elektronik İşlem Platformu'na iletilen emirlerin piyasada oluşabilecek sert fiyat hareketleri nedeniyle talep edilen fiyatlardan gerçekleşmeyebileceği, özellikle piyasada likiditenin düşük olduğu dönemlerde, piyasaların açılış ve kapanış saatlerinde, yerli/yabancı piyasaların tatil olduğu günlerde ve saatlerde, piyasalarda önemli haber ve veri akışının olduğu anlarda ya da gün içi olağandışı bir gelişme yaşandığında oluşabilecek volatilité nedeniyle işlem fiyatlarında değişiklik olabileceği ve bu değişikliğin yararınıza olabileceği gibi zararınıza da olabileceği bilinmelidir.

İşlemlerin gerçekleştirildiği Elektronik İşlem Platformu'nda emir girişi, Müşterinin yeni emir girişi seçeneğini seçerek gerekli parametreleri girmesi ile (aktif ya da pasif emir, işlem miktarı, para birimi seçimi yaparak) olabileceği gibi tek tıklama/tek dokunuşla da gerçekleştirilebilir. Tek tıklama/tek dokunuşla emir iletimi sekmesi (One Click Trading) açık olan Müşteriler tuşa bastıklarında piyasa fiyatlı emir göndermeleri sebebiyle o an aktif olan fiyattan işlemleri gerçekleşir. Bu tür emirler al/sat butonuna basıldığında derhal gerçekleşeceğinden gördüğünüz fiyat ile basma anınızdaki aktif fiyat farklı olabilir. Bu durum lehinize olabileceği gibi aleyhinize de olabilir. Bu durumun farkında olup buna göre aktif emir verme kararı almalısınız. Zarar Durdurmalı emirler (şartlı alış, şartlı satış ya da zarar durdur) Elektronik İşlem Platformu'nda müşteri tarafından belirlenen limit fiyat yerine müşterinin aleyhine bir fiyattan gerçekleşebilir. Bu tip emirlerin piyasa açılışında, önemli haber ve veri akışının olduğu anlarda ayrıca likiditenin azalması nedeni ile oluşabilecek spread açılması ve/veya fiyat boşluklarında o an geçerli piyasa fiyatından gerçekleşebileceği dikkate alınmalıdır.

Cuma akşamı piyasalar kapanırken açık olan işlemlerinizi, Pazar günü piyasa tekrar açılırken ani fiyat değişimlerinden (BOŞLUK) dolayı negatif bir değerle açılarak sizi zarara uğratabilir.

Alım ve satım fiyatları arasındaki farkın (spread) açıldığı durumlarda, portföyünüzde açık bulunan pozisyonların ters pozisyonunu almış olsanız dahi yatırmış olduğunuz teminatın yetersiz hale gelebileceği ve pozisyonlarınızın stop out seviyesine gelerek tasfiye edilebileceği (sistem tarafından kapatılabileceği)

bilinmelidir. Açık pozisyonlar diğer piyasalarda uygulandığı gibi ters işlem yoluyla kapatılamaz. Ters pozisyon almak, normal şartlarda teminat tamamlama ihtiyacını geçici olarak ertelemenize yardımcı olur, ancak bu durum işlemlerinizin sürdürülebilirliği açısından kalıcı bir çare olarak görülmemelidir.

Kaldıraçlı alım satım işlemlerinde size sunulan parite fiyatları ve "spread"ler en iyi fiyat durumunu yansıtmayabilir. Başka kurumların fiyatlarını da kontrol etmeniz yerinde olacaktır.

Kaldıraçlı alım satım işlemleri çok risklidir. Kaldıraç etkisi nedeniyle, düşük teminatla işlem yapmanın piyasada lehe çalışabileceği gibi aleyhe de çalışabileceği ve bu anlamda kaldıraç etkisinin tarafınıza yüksek kazançlar sağlayabileceği gibi yüksek zararlara da yol açabileceği ihtimali daima göz önünde bulundurulmalıdır. Ters fiyat hareketleri sonucunda yatırdığınız paranın tümünü kaybedebilirsiniz. Yüksek getiri vaatlerine itibar etmeyiniz.

Yapacağımız işlemlere ilişkin tarafınıza aktaracağımız bilgiler ve yapacağımız tavsiyeler eksik ve doğrulanmaya muhtaç olabileceğini dikkate alınız. Kaldıraçlı alım satım işlemlerine ilişkin olarak yapılacak teknik ve temel analizden kişiden kişiye farklılık arz edebileceği bu analizlerde yapılan öngörülerin gerçekleşmeme olasılığının bulunduğunu dikkate alınız.

Kur Riski

Kaldıraçlı alım satım işlemleri dolar üzerinden gerçekleştirilmektedir. Piyasaya dolar olarak teminat yatırılmakta ve çekilmektedir. Yabancı para cinsinden yapılan işlemlerde yukarıda sayılan risklere ek olarak kur riskinin bulunduğu, kur dalgalanmaları nedeniyle Türk Lirası bazında değer kaybı olabileceği, devletlerin yabancı sermaye ve alım satım hareketlerini kısıtlayabileceği, ek ve/veya yeni vergiler getirebileceği, alım satım işlemlerinin zamanında gerçekleşmeyebileceği bilinmelidir.

Likidite Riski

Elektronik işlem platformuna iletilen emirlerin piyasada oluşabilecek sert fiyat hareketleri nedeniyle talep edilen fiyatlardan gerçekleşmeyebileceği, özellikle piyasada likiditenin düşük olduğu dönemlerde, piyasaların açılış ve kapanış saatlerinde, yerli/yabancı piyasaların tatil olduğu günlerde ve saatlerde, piyasalarda önemli haber ve veri akışının olduğu anlarda yada gün içi olağandışı bir gelişme yaşandığında oluşabilecek volatilitenin nedeniyle işlem fiyatlarında değişiklik olabileceği ve bu değişikliğin yararıza olabileceği gibi zararınıza da olabileceği bilinmelidir.

D) PİYASA YAPICILIĞI MEKANİZMASI

Kaldıraçlı alım satım işlemleri organize olmayan piyasalarda büyük bankaların piyasa yapıcısı olması ve fiyatlarda likidite sağlaması ile alış ve satış işlemleri gerçekleşmektedir. Ayrıca A yetki belgesine sahip yatırım kuruluşları piyasa yapıcılığı faaliyeti kapsamında müşterilerden gelen emirlerin doğrudan kabul edebilir ve/veya gerçekleştirebilir.

E) KALDIRAÇLI ALIM SATIM İŞLEMLERİNDE RİSK TAKİBİ

Teminat Tutarı Hesaplaması: (Parite fiyatı x (lot*Kontrat büyüklüğü))/ Kaldıraç oranı.

İşlem teminatları başlangıç ve sürdürme teminatı olarak iki kademede tespit edilir:

Başlangıç Teminatı: Müşterinin kaldıraçlı alım satım işlemleri üzerine pozisyon almak için başlangıçta yatırması gereken ve işleme konu kaldıraçlı alım satım ürünü bazında belirlenen zorunlu tutardır. Müşteri, pozisyon açılmadan önce, asgari olarak yatırım kuruluşu tarafından tespit edilen başlangıç teminatını yatırım kuruluşunun Takasbank nezdindeki hesabına yatırmak zorundadır.

Sürdürme Teminatı: Piyasadaki günlük fiyat hareketleri karşısında güncelleştirilen teminat tutarının korunması gereken alt düzeyidir. Sürdürme teminatı oranı hesap açılışı sırasında % 75 olarak belirlenir. Müşteri her cuma gününün sonunda en geç saat 23:30 itibariyle teminatını % 75 oranındaki 'sürdürme' teminatına yükseltmekle yükümlüdür. Saat 23:30 itibariyle teminat oranının % 75'in altında kalması halinde, müşteriye ayrıca herhangi bir bildirim yapılmaksızın yatırım kuruluşu teminat oranını % 75'e yükseltecek işlemleri re'sen gerçekleştirir.

Zarar Kesme Seviyesi (Stop out) : Müşteri pozisyon teminatının, yatırım kuruluşu tarafından belirlenen belli bir orana (% 25) gelmesi durumunda, müşteri pozisyonunun sistem tarafından otomatikman kapatılma seviyesini, ifade eder.

F) KALDIRAÇLI ALIM SATIM İŞLEMLERİ VE GERÇEKLEŞTİRİLMESİ

İşlem yapılan borsa ve platformlar;

Kaldıraçlı alım satım işlemleri organize olmayan (tezgahüstü) piyasalarda gerçekleşmektedir. Bu sebeple borsası bulunmamaktadır. İşlemler Meta Trader platformu üzerinden gerçekleştirilmektedir. Platform üzerinden bakiye, varlık, işlemler vb. bilgiler görülebilmektedir.

Sermaye Piyasası mevzuatına göre yatırım kuruluşlarınca kaldıraçlı alım satım işlemlerine yönelik olarak yurt dışı piyasalarda işlem aracılığı faaliyeti yürütülemez.

Müşteri Teminatlarının Saklanması;

SPK, Takasbank'ı "veri depolama" görevine istinaden, Kaldıraçlı alım satım bilgilerini merkezi olarak toplama, saklama ve yetkili yatırım kuruluşlarının müşteri teminatlarını saklama hizmetini vermek üzere yetkilendirmiştir. Bu doğrultuda Kaldıraçlı alım satım işlemler için yatırım kuruluşları yatırılan teminatlar saklanmak üzere Takasbank'a göndermektedir.

İşlem tezgahüstü piyasalarda yapılıyorsa karşı taraf hakkında bilgi;

DenizYatırım Sermaye Piyasası Kurulu'nun Tebliği çerçevesinde kapsamında hizmet sunarken "Müşterilerden gelen emirlerin doğrudan kabul edilmesi ve/veya gerçekleştirilmesi" kapsamında alım satım faaliyetleri esnasında müşteri pozisyonlarını kendi portföyünden karşılayarak karşı taraf olarak yer alabilir. Kaldıraçlı işlem alım satım faaliyetleri esnasında Deniz Yatırım müşteriye karşı taraf olarak pozisyon alırsa ve sunulan hizmet ya da ürünün niteliği gereği müşterinin zarar etmesi durumunda bu DenizYatırım'ın kar elde etmesiyle sonuçlanır. Aynı şekilde müşteri kara geçtiğinde işlemin karşı tarafı DenizYatırım ise DenizYatırım zarar edebilir. Bu durum müşteri ile arasında çıkar çatışmasına neden olabilir. DenizYatırım gelir yapısından kaynaklanabilecek olası çatışmalara karşı müşteri çıkarlarını her zaman öncelikli tutar.

Yatırımcı Tazmin Sistemi;

Yatırımcı Tazmin Merkezinin görevi; yatırım kuruluşlarının, yatırım hizmet ve faaliyetinden kaynaklanan nakit ödeme veya sermaye piyasası araçları teslim yükümlülüklerini yerine getirememeleri hâlinde, Sermaye Piyasası Kurulunca Sermaye Piyasası Kanunu çerçevesinde alınan tazmin kararını yerine getirmektir. 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun 83 üncü maddesinin 2 inci fıkrası uyarınca yatırım kuruluşlarının Yatırımcı Tazmin Merkezine katılması zorunludur.

Kaldıraçlı işlem yapmak yatırımcılara ne sağlar?

Kaldıraç: Yatırımcıların düşük miktarlardaki yatırımı ile yüksek tutardaki pozisyonlara girebilmesini sağlayan bir sistemdir.

Örnek Anlatım 1:

ABD Doları'nın TL karşısında değer kazanacağını düşünen ve bu işlem için kullanmak istediği 2.250 TL si olan bir yatırımcı: (1 USD = 2,25 TL baz alınarak)

- Kaldıraç kullanılmadan ABD doları alması halinde; $2,250\text{TL}/2,25 = 1.000$ dolar alınabilir.

Yatırımcının tahminlerinin doğru çıkması ve bir süre sonra ABD Doları'nın TL karşısında değerinin 1 USD = 2,30 TL olması halinde ise; $1,000*2,30 = 2,300$ TL sahibi olur. $2,300 - 2,250 = 50$ TL

Yani yatırımcı 2,250 TL'si ile 50 TL kar elde etmiş olur.

- 1/100 Kaldıraç kullanarak ABD doları alması halinde; Kurum yatırımcıya 2.250 TL karşılığında 225,000 TL'lik ($2,250*100 = 225,000$) işlem yapma imkanı sunar ve bu kur üzerinde oluşan fiyat farkları neticesinde bir kar oluşması halinde bu yatırımcı hesabına yansımaktadır. Bunu sayısal olarak ifade etmek gerekirse:

2,250 TL ile 100 kaldıraç kullanılarak 225.000 TL'lik (100.000 \$) pozisyon açılabilir.

Yatırımcının tahminlerinin doğru çıkması ve bir süre sonra ABD Doları'nın TL karşısında değerinin 1 USD = 2,30 TL olması halinde; $100,000 \$ * 2,30 \text{ TL} = 230,000 \text{ TL} - 225.000\text{TL} = 5.000 \text{ TL}$

Yani yatırımcı 2.250 TL ile 5.000 TL kar etmiş olur.

2.250 TL tasarruf ile ABD Doları alınmak istenmesi halinde		
	Kaldıraç kullanılmadan	1/100 Kaldıraç Kullanarak
Piyasa Kuru	2,25 USD/TL	2,25 USD/TL
Pozisyon büyüklüğü	1,000 USD	100,000 USD
Teminat	2,250 TL	2,250 TL
Gelecekte tahmini kur	2,30	2,30
Kar / Zarar	50 TL	5,000 TL

Neden Düşük Kaldıraç Önermekteyiz?

Daha düşük kaldıraç kullanmanız halinde sistem varlığınıza oranla çok daha büyük pozisyon açmanıza izin vermez. Bunu bir örnek ile açıklamak gerekirse:

Örnek Anlatım 2:

Yatırımcı A 10,000\$ ve 1/100 kaldıraç oranı ile EURUSD paritesi almış olsun; Yatırımcı B 10,000\$ ve 1/5 kaldıraç oranı ile pozisyon açmış olsun. Her iki yatırımcı da teminatları oranında sistemin elverdiği kadar pozisyon açmış olsun.

	Yatırımcı A	Yatırımcı B
Teminat Bakiyesi	12,000	12,000
Kaldıraç	1/100	1/5
EURUSD alış fiyatı	1,20	1,20
Açılabilir Pozisyon Büyüklüğü	1,000,000	50,000
EURUSD Piyasa Fiyatı	1.1900	1.1900
100 pips terse kalırsa kaybedilecek	10,000	500
% olarak kaybedilen teminat	0,83	0,04
Zarar Düşülmüş Kalan Teminat	2,000	11,500

Örnekte de görüldüğü üzere Yatırımcı B düşük kaldıraç seçerek piyasanın düşüncesinin tersine çalışması halinde daha ufak pozisyon açması neticesinde daha az zarar etmektedir

DenizFX’de yatırdığımız teminat ile 5, 25, 50 ve 100 katına kadar işlem yapma imkanı sunulurken, Altın, Gümüş ve TL kotasyonlarında dalgalanma çok yüksek olduğundan seçtiğiniz kaldıraç oranının ancak yarısı ile işlem yapabilirsiniz.

Forex işlemlerini cazip kılan unsur düşük teminat ile yüksek kar etme umududur. Ancak kaldıraç kullanarak yatırım yaparken yüksek karlar elde edebileceğiniz gibi, tahminlerinizin tersinin gerçekleşmesi halinde kaldıraç etkisi ile yüksek zararlar da oluşabileceğini göz ardı etmemelisiniz.

Kaldıraçlı alım satım işlemleri sonucunda kayba uğramayacağınıza, kaybınızın kontrol altında tutulacağına veya kayba uğramanız durumunda ek teminat çağrısı yapılacağı konularında garanti verilemeyeceğini dikkate almalısınız.

Gecelik Taşıma Geliri/ Gideri Nedir?

İşlem yaptığınız döviz çiftinin birbiri arasındaki faiz farkına göre hesabınızı pozitif (+) ya da negatif (-) etkileyebilen gecelik taşıma maliyetidir. Gelir ya da gider olarak hesaplarınıza yansıtılır. Elde tutulan ya da borçlanılan paranın faiz değerleri arasındaki farklarla belirlenir. Her ülkenin para biriminin faiz oranı farklıdır ve kendi hazine bonosunun faiz oranıyla tespit edilir. Bu durumda Euro ve Dolar için farklı faiz oranları öngörülürken, yaptığımız işlemler bir iş gününü geçtiği takdirde her gün için faiz ödemeniz ya da almamız gerekir. Daha net bir şekilde ifade etmek gerekirse EUR/USD paritesinde satış pozisyonu açtığımızı yani Euro satıp Dolar aldığımızı düşünelim. Bu işlemde bize gerekli olan Euro kredisini banka tahsis ederken sağlanan likidite için banka bizden bir borçlanma faizi alır. Ancak elimizde tuttuğumuz Amerikan Doları için de bankadan alacağımız faiz vardır çünkü elimizdeki parayı bankaya yatırmış durumdayız.

Swaplarda bir diğer önemli husus ise bazı döviz çiftlerinde Çarşamba gününden Perşembe gününe geçilirken, bazı döviz çiftlerinde ise Perşembe gününden Cuma gününe geçilirken swapların 3 günlük uygulanmasıdır. Bunun sebebi likidite sağlayıcıların ve piyasaların hafta sonu kapalı olması ve paritelerdeki açık pozisyonların 2 ve 1 gün valörlü olma özelliğidir. USD/TRY ve USD/CAD pozisyonları 1 gün valörlü olduğu için Perşembe’den Cuma’ya geçilirken 3 günlük taşıma bedeli uygulanır. Diğer para çiftleri için Çarşamba’dan Perşembeye geçişlerde 3 günlük taşıma bedeli uygulanır.

Örnek Anlatım 3:

Swap hesaplama: Lot büyüklüğü *swap oranı*gün sayısı*fiyat adımı

EURUSD paritesi için uzun pozisyon swap oranı eksi 1 ise ve yatırımcı Pazartesi’yi Salı’ya bağlayan gece 1 Lot (1 lot =100.000 birim) uzun ise; $100.000 * 1 \$ * 1 \text{ gün} * 0,00001 = 1 \$$ swap maliyeti hesabına yansıtılır.

Kaldıraç İşlemlerde Kar / Zarar Hesaplama

(Kapama Fiyatı-Açma Fiyatı)*Lot Sayısı* Pozisyon Büyüklüğü

Örnek Anlatım 4:

1 lot EURUSD paritesini 1,2400 ten alıp 1,2450 den kapatan bir yatırımcı

Para Çifti	EUR/ USD
Açma Fiyatı	1.2400
Kapama Fiyatı	1.2450
lot Sayısı	1

Pozisyon Büyüklüğü	100.000
	(1.2450-1.2400)*1*100.000
Kar	500 USD

1 lot EURUSD paritesini 1,2400 ten alıp 1,2380 den kapatan bir yatırımcı (tahmininin tersine piyasanın hareket etmesi halinde)

Para Çifti	EURUSD
Açma Fiyatı	1.2400
Kapama Fiyatı	1.2380
lot Sayısı	1
Pozisyon Büyüklüğü	100.000
	(1.2380-1.2400)*1*100.000
Zarar	(-) 200 USD

DENİZBANK A.Ş. / DENİZ YATIRIM MENKUL KIYMETLER A.Ş.	MÜŞTERİ
	<i>(Adı Soyadı, İmzası “Okudum, Anladım” ve “Bir nüshasını teslim aldım”) ifadelerini müşteri el yazısı ile yazacaktır.</i>